

ONDERWIJSVISITATIE

Beeldende vormgeving

Een onderzoek naar de kwaliteit van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving aan de Vlaamse hogescholen

The logo for VLHORA, consisting of a grey square with the letter 'V' and a black square with the letters 'LHORA' in white.

VLHORA

Vlaamse Hogescholenraad

11 september 2012

De onderwijsvisitatie Beeldende vormgeving

Ravensteingalerij 27, bus 3
1000 Brussel
tel.: 02 211 41 90
info@vlhora.be

Exemplaren van dit rapport kunnen tegen betaling verkregen worden
op het VLHORA-secretariaat.

Het rapport is ook elektronisch beschikbaar op
<http://www.vlhora.be> > evaluatieorgaan > publicaties > visitatierapporten > huidige ronde

Wettelijk depot: D/2012/8696/17

voorwoord

De visitatiecommissie brengt met dit rapport verslag uit over haar oordelen en de daaraan ten grondslag liggende motivering, conclusies en aanbevelingen die resulteren uit het onderzoek dat zij heeft verricht naar de onderwijskwaliteit van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving in Vlaanderen.

De visitatiecommissie heeft hierbij de visitatieprocedure *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, september 2008* gevolgd, waarbij zij niet enkel aanbevelingen en suggesties formuleert in het kader van de continue kwaliteitsverbetering van het hoger onderwijs, maar ook een oordeel geeft in het kader van de accreditatie van de opleiding.

De visitatie en dit rapport passen in de werkzaamheden van de hogescholen en van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) met betrekking tot de kwaliteitszorg van het hogescholenonderwijs, zoals bepaald in artikel 93 van decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs.

Met dit rapport wordt de bredere samenleving geïnformeerd over de wijze waarop de hogeschool en meer bepaald de betrokken opleiding omgaat met de kwaliteit van haar onderwijs. Toch is het rapport in de eerste plaats bedoeld voor de hogeschool die de opleiding aanbiedt. Op basis van de bevindingen van het rapport kan de hogeschool nu en in de nabije toekomst actie nemen om de kwaliteit van het onderwijs in de opleiding te handhaven en verder te verbeteren. De lezer moet er zich echter terdege bewust van zijn dat het rapport slechts een momentopname biedt van het onderwijs in de opleiding en dat de rapportering van de visitatiecommissie slechts één fase is in het proces van kwaliteitszorg.

De VLHORA dankt allen die meegewerkt hebben aan het welslagen van dit proces van zelfevaluatie en visitatie. De visitatie was niet mogelijk geweest zonder de inzet van al wie binnen de hogeschool betrokken was bij de voorbereiding en de uitvoering ervan. Tevens is de VLHORA dank verschuldigd aan de voorzitter, de leden en de secretaris van de visitatiecommissie voor de betrokkenheid en deskundige inzet waarmee zij hun opdracht hebben uitgevoerd.

Marc Vandewalle
secretaris-generaal

Bert Hoogewijs
voorzitter

inhoudsopgave

voorwoord.....	3
inhoudsopgave	5
deel 1.....	7
Hoofdstuk 1 De onderwijsvisitatie Beeldende vormgeving	9
1.1 inleiding	9
1.2 de visitatiecommissie	9
1.2.1 samenstelling	9
1.2.2 taakomschrijving.....	9
1.2.3 werkwijze.....	10
1.2.4 oordeelsvorming.....	11
1.3 indeling van het rapport.....	12
Hoofdstuk 2 Het domeinspecifiek referentiekader Beeldende vormgeving.....	13
2.1 inleiding	13
2.2 domeinspecifieke competenties	13
2.2.1 gehanteerde input	13
2.2.2 domeinspecifieke competenties	13
2.3 besluit.....	16
deel 2.....	17
Hogeschool voor Wetenschap & Kunst.....	19
bijlagen	53

algemeen deel

Hoofdstuk 1 De onderwijsvisitatie Beeldende vormgeving

1.1 inleiding

In dit rapport brengt de visitatiecommissie verslag uit van haar bevindingen over de onderwijskwaliteit van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving aan de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst te Gent, die zij op 13, 14 en 15 februari 2012 in opdracht van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) heeft onderzocht.

Dit initiatief past in de werkzaamheden van de hogescholen en van de VLHORA met betrekking tot de kwaliteitszorg van het hogescholenonderwijs, zoals bepaald in artikel 93 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

1.2 de visitatiecommissie

1.2.1 samenstelling

De visitatiecommissie werd samengesteld conform de procedure van de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, september 2008*. Meer in het bijzonder werden de richtlijnen van de Erkenningcommissie Hoger Onderwijs met betrekking tot de onafhankelijkheid van de commissieleden opgevolgd. De visitatiecommissie werd samengesteld door het bestuursorgaan van de VLHORA in haar vergadering van 25 november 2011.

De visitatiecommissie:

Voorzitter en onderwijsdeskundige:	Piet J. Janssen
Domeindeskundige:	Patrick De Grande
Domeindeskundige:	Peter Vandenberghe
Domeindeskundige:	Jan Vierstraete
Student:	Ruth Decorte

Voor een kort curriculum vitae van de commissieleden, zie bijlage 1.

Vanuit de VLHORA werden een projectbegeleider en een secretaris aangesteld. Voor de visitatie van de opleiding Beeldende vormgeving waren dit:

Projectbegeleiders:	Floris Lammens (tot 31 mei 2011) Klara De Wilde (vanaf 1 juni 2011)
Secretaris:	Mario Clemmens

1.2.2 taakomschrijving

De commissie geeft op basis van het zelfevaluatierapport van de opleiding en de gesprekken ter plaatse:

- een oordeel over de onderwerpen en facetten uit het accreditatiekader van de NVAO;
- een integraal oordeel over de opleiding;
- suggesties om waar mogelijk te komen tot kwaliteitsverbetering.

1.2.3 werkwijze

De visitatie van de opleiding Beeldende vormgeving aan de hogescholen gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, september 2008*.

Voor de beschrijving van de werkwijze van de visitatiecommissie worden vier fasen onderscheiden.

- fase 1, de installatie van de commissie;
- fase 2, de voorbereiding;
- fase 3, het visitatiebezoek;
- fase 4, de schriftelijke rapportering.

Fase 1 De installatie van de visitatiecommissie

Op 7 december 2011 werd de visitatiecommissie officieel geïnstalleerd.

De installatievergadering stond in het kader van een kennismaking, een gedetailleerde bespreking van het visitatieproces aan de hand van de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, september 2008* en een toelichting van het ontwerp van domeinspecifieke referentiekader. Daarnaast werden een aantal praktische afspraken gemaakt, onder meer met betrekking tot het bezoekschema, de bezoekdagen en de te lezen eindwerken en/of stageverslagen.

Fase 2 De voorbereiding

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek referentiekader voor de opleiding opgesteld en aan de opleiding bezorgd.

Elk commissielid heeft het zelfevaluatierapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en haar/zijn argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. De synthese werd uitvoerig besproken en beargumenteerd door de commissieleden. Op basis van de bespreking en de door de commissieleden opgestuurde vragenlijsten, inventariseerde de secretaris kernpunten en prioriteiten voor de gesprekken en het materialenonderzoek bij de visitatie.

Fase 3 Het visitatiebezoek

De VLHORA heeft een bezoekschema ontwikkeld dat desgevallend aangepast werd aan de specifieke situatie van de opleiding. Het bezoekschema werd opgenomen als bijlage 4. Tijdens de visitatie werd gesproken met een

representatieve vertegenwoordiging van alle geledingen die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatiemateriaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de beoordeling van de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. Tijdens de visitatie werd voor de verdere bevraging gebruik gemaakt van de synthese van de checklist en de vragenlijsten.

Binnen het bezoekprogramma werden een aantal overlegmomenten voor de commissieleden voorzien om de bevindingen uit te wisselen en te komen tot gezamenlijke en meer definitieve (tussen)oordelen. Na de gesprekken met de vertegenwoordigers van de opleiding hebben de visitatieleden hun definitief (tussen)oordeel per facet en per onderwerp gegeven.

Op het einde van het visitatiebezoek heeft de voorzitter een korte mondelinge rapportering gegeven van de ervaringen en bevindingen van de visitatiecommissie, zonder expliciete en inhoudelijk waarderende oordelen uit te spreken.

Fase 4 De schriftelijke rapportering

De secretaris heeft in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden, op basis van het zelfevaluatie-rapport, de checklisten en de motiveringen een ontwerp opleidingsrapport opgesteld. Het ontwerprapport geeft per onderwerp en per facet het oordeel en de motivering van de visitatiecommissie weer. Daarnaast werden - waar wenselijk en/of noodzakelijk - aandachtspunten en eventuele aanbevelingen voor verbetering geformuleerd.

Het ontwerp van opleidingsrapport wordt aan de opleiding gezonden voor een reactie. De reactie van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport wordt door de commissie in een slotvergadering besproken. Het antwoord van de visitatiecommissie op de reactie van de opleiding en het definitieve opleidingsrapport wordt aan de hogeschool toegezonden.

Het definitieve opleidingsrapport en de bijlagen worden samengebracht in het visitatierapport van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving.

1.2.4 oordeelsvorming

De commissie legt in een eerste fase een oordeel per facet vast. Daarna legt de commissie een oordeel per onderwerp vast op basis van de oordelen van de facetten die van het onderwerp deel uitmaken.

In de oordelen per onderwerp wordt steeds een overzicht gegeven van de oordelen per facet. In geval van een compensatie van facetten, wordt het oordeel op onderwerpniveau gevolgd door een motivering en aangevuld met de weging die de commissie hanteerde in de oordeelsvorming op onderwerpniveau. In de overige gevallen wordt voor de motivering van het oordeel op onderwerpniveau verwezen naar de argumentatie bij de facetten.

De oordelen per facet en per onderwerp hebben betrekking op alle locaties, afstudeerrichtingen en varianten. Daar waar er een onderscheid in het oordeel per afstudeerrichting en/of locatie en/of variant nodig is, wordt dit aangegeven in het rapport.

De commissie houdt in haar beoordeling rekening met accenten die de opleiding eventueel zelf legt, met het domeinspecifieke referentiekader en met de benchmarking ten opzichte van de gelijkaardige opleidingen in andere instellingen van hoger onderwijs.

Alle oordelen en wegingen volgen de beslisregels zoals geformuleerd in de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, september 2008*. Op het niveau van de facetten volgen de oordelen een vierpuntenschaal: “onvoldoende”, “voldoende”, “goed” en “excellent”. Op het niveau van de onderwerpen en op het niveau van de opleiding in haar geheel geeft de commissie een antwoord op de vraag of er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. Hierbij kan het oordeel “voldoende” of “onvoldoende” luiden.

1.3 indeling van het rapport

Het rapport bestaat uit twee delen. In het eerste deel beschrijft de visitatiecommissie in hoofdstuk 2 het domeinspecifiek referentiekader op basis waarvan zij de gevisiteerde opleidingen heeft beoordeeld. In het tweede deel van het rapport brengt de commissie verslag uit over de gevisiteerde opleiding.

Hoofdstuk 2 Het domeinspecifiek referentiekader Beeldende vormgeving

2.1 inleiding

Voor iedere (groep van) opleiding(en) wordt een domeinspecifiek referentiekader ontwikkeld dat door de commissie gebruikt wordt bij de beoordeling van opleidingen. De visitatiecommissie is verantwoordelijk voor de opmaak van het domeinspecifiek referentiekader. De VLHORA als evaluatieorgaan geeft de procedure¹ aan voor de opstelling ervan.

Het referentiekader is niet bedoeld om een ideale opleiding te schetsen. Respect voor de eigenheid van een opleiding en voor de diversiteit binnen eenzelfde opleiding over de instellingen heen, veronderstelt immers dat in de eerste plaats wordt nagegaan of elke opleiding erin slaagt haar eigen doelstellingen te realiseren en dit zowel inhoudelijk als procesmatig. Dit belet niet dat wordt nagegaan of elke opleiding aan een aantal minimumeisen voldoet, die aan de betreffende opleiding worden gesteld vanuit het vakgebied en/of de relevante beroepspraktijk.

2.2 domeinspecifieke competenties

2.2.1 gehanteerde input

referentiekader van de opleiding op hogeschool- en associatieniveau

- Referentiekader van de opleiding Beeldende vormgeving van de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst
- BAMA-profielen van de associatie K.U.Leuven

2.2.2 domeinspecifieke competenties

Deze competenties zijn onderverdeeld in drie rubrieken (kennis, vaardigheden en attitudes) en gegroepeerd in zeven pijlers (opdrachtgericht werken, maatschappelijke betrokkenheid, project management, creativiteit, techniciteit, sociaal communicatieve bekwaamheid, reflectief denken en handelen):

Opdrachtgericht werken

- kennis
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kent verschillende dragers en/of media;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan juiste informatiekkanalen (bronnenkennis), nodig voor een opdracht, identificeren en selecteren;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving weet hoe je een doelgroep moet analyseren.
- vaardigheden
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving beschikt over een beeldend inzicht;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving beheerst diverse marketingtools;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan gericht informatie verzamelen, analyseren en synthetiseren;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan een complexe opdracht analyseren en interpreteren;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan, voor een opdracht, diverse pistes onderzoeken zowel inhoudelijk als vormelijk;

¹ De procedure voor het opstellen van het domeinspecifiek referentiekader is beschikbaar op de website van de VLHORA www.vlhora.be onder de rubriek evaluatieorgaan > visitaties > DSR.

- de bachelor in de Beeldende vormgeving kan adequate (nieuwe) oplossingsstrategieën ontwikkelen en toepassen;
- de bachelor in de Beeldende vormgeving kan doelgroepspecifiek vormgeven;
- de bachelor in de Beeldende vormgeving kan binnen een passend medium werken.
- attitudes
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan zelfstandig werken aan opdracht;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan kritisch ingaan op de verwachtingen van de opdrachtgever.

Maatschappelijke betrokkenheid

- kennis
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving beschikt over een breed algemeen referentiekader (actualiteit, cultuur, filosofie, economie, kunsthistorie, ...).
- vaardigheden
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan het werk in een breder maatschappelijk en cultureel kader plaatsen;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan actuele trends integreren in eigen ontwerp.
- attitudes
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan ethisch verantwoord werken;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving staat open voor actuele trends.

Projectmanagement

- kennis
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving heeft kennis van marketing en bedrijfsbeheer;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving heeft een notie van budget (drukprocedés, kostprijs / medium...).
- vaardigheden
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan realistische doelen formuleren;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan zijn werk plannen en organiseren;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan simultaan aan verschillende opdrachten werken;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan verschillende disciplines integreren;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan keuzes maken, zowel inhoudelijk, vormelijk als praktisch.
- kennis
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving neemt zijn verantwoordelijkheid op;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan omgaan met deadlines en stress;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving is flexibel ingesteld;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan omgaan met budgettaire beperkingen.

Creativiteit

- kennis
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving heeft kennis van brainstormtechnieken;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving heeft een ruime culturele bagage (actualiteit).
- vaardigheden
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan een totaalconcept uitwerken;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan tot een sterk communicatief idee komen;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan nieuwe trends integreren in zijn ontwerp;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan een aangepaste beeldtaal ontwikkelen;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan multidisciplinair denken en werken.
- attitudes
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan omgaan met vrijheid;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving is in staat om creatieve oplossingen te vinden binnen een vast kader (budget, timing, huisstijl);

- de bachelor in de Beeldende vormgeving heeft smaak en hanteert hoge esthetische standaarden;
- de bachelor in de Beeldende vormgeving kan scherp, vrij, zelfzeker en zelfstandig gedurfd omgaan met beeldtaal;
- de bachelor in de Beeldende vormgeving gaat op zoek naar nieuwe trends;
- de bachelor in de Beeldende vormgeving werkt innoverend en grensverleggend.

Techniciteit

- kennis
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving beheerst diverse softwarepakketten;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving beheerst verschillende tekendisciplines;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving heeft kennis van de principes van de fotografie;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving beheerst de vakterminologie;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving heeft kennis van diverse technische mogelijkheden.
- vaardigheden
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan de juiste grafische tools hanteren.
- attitudes
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan omgaan met technische vereisten;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving staat open voor nieuwe technische evoluties;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving gaat steeds nauwkeurig en precies te werk.

Sociaal communicatieve bekwaamheid

- kennis
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving heeft een goede kennis van de moedertaal;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving heeft kennis van verschillende andere talen;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kent een aantal praktische communicatietechnieken.
- vaardigheden
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan samenwerken in een multidisciplinaire omgeving;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan in team samenwerken;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving voldoet aan de eisen die het participeren in een arbeidsorganisatie stelt;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan mondeling en schriftelijk communiceren en presenteren;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan een concept, idee, mening verwoorden;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan een (al dan niet zelf aangebracht) idee visualiseren d.m.v. rough, storyboard,...
- attitudes
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan tactvol en met respect communiceren;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving is zelfverzekerd en assertief in zijn communicatie.

Reflectief denken en handelen

- kennis
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving heeft kennis van eenvoudige 'onderzoeksmethoden' naar de kwaliteit van zijn werk;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving beschikt over een ruime waaier aan alternatieven en oplossingsstrategieën.
- vaardigheden
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan zijn eigen werk en functioneren onderzoeken en evalueren;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving zoekt actief naar alternatieven om zijn werk bij te sturen;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving weet reacties en feedback van anderen op het eigen werk te kaderen en eventueel te benutten;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan zichzelf (zijn werk, denkkaders...) situeren en profileren.

- attitudes
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving reageert constructief op feedback;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving stelt voortdurend en uit zichzelf zijn eigen werk en functioneren ter discussie met het oog op verbetering;
 - de bachelor in de Beeldende vormgeving kan kritisch kijken naar het eigen werk.

2.3 besluit

De commissie kan zich materieel wel vinden in dit competentieprofiel van de opleiding en is bereid dit tijdens haar visitatie als haar domeinspecifiek referentiekader van competenties over te nemen zoals die hier door de opleiding in het opleidingsprofiel zijn beschreven.

De commissie zal specifieke aandacht hebben voor de mate waarin de verschillende competenties en de zeven pijlers met elkaar verweven zijn en in welke mate ze geïntegreerd zijn in het leerproces van de studenten. De commissie vindt 71 competenties wel vrij veel om in de alledaagse praktijk van het vormingsproces voldoende handzaam te zijn. Daarom dient volgens de commissie te zijner tijd naar een verantwoorde reductie te worden gestreefd. De commissie anticipeert hiermee ook op de domeinspecifieke leerresultaten die elke opleiding tegen 2018 zal moeten opgesteld hebben. De leerresultaten vertrekken van het Vlaamse kwalificatiekader en men streeft naar een vijftiental competenties waarbij kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes geïntegreerd worden beschreven.

De commissie zal ook nog nagaan hoe deze competenties van de opleiding aansluiten bij het internationale discours. Ook aan de mate waarin het onderwijs zich inhoudelijk als relationeel mee laat sturen door het werkveld zal zij aandacht besteden.

opleidingsrapport

Hogeschool voor Wetenschap & Kunst

Algemene toelichting bij de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving aan de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst

De professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving behoort tot het departement Beeldende kunst van de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst (W&K). Daarnaast biedt het departement Beeldende kunst ook een academisch gerichte bacheloropleiding in de Beeldende kunsten, een masteropleiding in de Beeldende kunsten, een specifieke lerarenopleiding en een postgraduaat Packaging design aan. Naast het departement Beeldende kunst is er ook een departement Architectuur.

De Hogeschool voor Wetenschap & Kunst, waarvan naast Sint-Lucas Architectuur en Sint-Lucas Beeldende Kunst ook het Lemmensinstituut, Narafi, en Sint-Lukas Brussel deel uitmaken, behoort tot de Associatie K.U. Leuven.

Het Sint-Lucas instituut Beeldende Kunst Gent kent een lange historiek en ging in 1862 van start. Later werden de opleidingen in verschillende instituten opgesplitst: Het Kunstsecundair Instituut en de Sint-Lucasacademie werden afzonderlijke scholen. De hogere instituten voor Architectuur en Beeldende Kunsten werden na het decreet op het hoger onderwijs in 1994 het departement Architectuur en het departement Beeldende Kunst binnen de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst. De driejarige professionele opleiding Beeldende vormgeving, toen nog Plastische kunsten, verhuisde in 2001 van HONIM Brussel naar Gent.

De professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving kende tot 2010-2011 drie studio's: grafische, reclame en digitale; sedert 2010-2011 is Still de vierde.

In 2011-2012 telt de opleiding 216 studenten; in de beide voorgaande jaren waren er dit respectievelijk 187 (2009-2010) en 208 (2010-2011).

Onderwerp 1 Doelstellingen van de opleiding

Facet 1.1 Niveau en oriëntatie van de professioneel gerichte bachelor

Beoordelingscriteria:

De opleidingsdoelstellingen zijn er op gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

Het oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding Beeldende vormgeving wil studenten opleiden die vrijwel onmiddellijk kunnen functioneren binnen de betreffende beroepsomgeving.

De commissie stelt vast dat de opleiding de overschakeling van graduaat naar bachelor op een adequate manier heeft aangepakt. De opleiding heeft de opleidingsdoelstellingen vertaald in competenties die aansluiten bij de decretale eisen van de professioneel gerichte bachelor en de onderwijskundige aanpak biedt een kader om deze effectief te verwezenlijken.

De opleiding heeft zeven competentiedomeinen (opdrachtgericht werken, maatschappelijke betrokkenheid, project management, creativiteit, techniciteit, sociaal communicatieve bekwaamheid, reflectief denken en handelen) gedefinieerd die zij verder verduidelijkt met specifieke indicatoren. Deze 71 indicatoren zijn telkens onderverdeeld in de rubrieken kennis (n=18), vaardigheden (n=31) en attitudes (n=22), zoals hieronder schematisch is samengevat:

Competentie-indicatoren [domein*rubriek]	Kennis	Vaardigheden	Attitudes	Totaal
Opdracht gericht werken	3	8	2	13
Maatschappelijke betrokkenheid	1	2	2	5
Projectmanagement	2	5	4	11
Creativiteit	2	5	6	13
Techniciteit	5	1	3	9
Sociaal Communicatieve bekwaamheid	3	6	2	11
Reflectief denken en handelen	2	4	2	9
Totaal	18	31	22	71

Alle indicatoren worden toegeschreven aan: De bachelor in de Beeldende vormgeving ...

Opdrachtgericht werken

Kennis

kent verschillende dragers en/of media.; kan juiste informatiekanalen (bronnenkennis), nodig voor een opdracht, identificeren en selecteren; weet hoe je een doelgroep moet analyseren.

Vaardigheden

beschikt over een beeldend inzicht; beheerst diverse marketingtools; kan gericht informatie verzamelen, analyseren en synthetiseren; kan een complexe opdracht analyseren en interpreteren; kan, voor een opdracht, diverse pistes onderzoeken zowel inhoudelijk als vormelijk; kan adequate (nieuwe) oplossingsstrategieën ontwikkelen en toepassen; kan doelgroepspecifiek vormgeven; kan binnen een passend medium werken.

Attitudes

kan zelfstandig werken aan opdracht; kan kritisch ingaan op de verwachtingen van de opdrachtgever.

Maatschappelijke betrokkenheid

Kennis

beschikt over een breed algemeen referentiekader (actualiteit, cultuur, filosofie, economie, kunsthistorie ...).

Vaardigheden

kan het werk in een breder maatschappelijk en cultureel kader plaatsen; kan actuele trends integreren in eigen ontwerp.

Attitudes

kan ethisch verantwoord werken; staat open voor actuele trends.

Projectmanagement

Kennis

heeft kennis van marketing en bedrijfsbeheer; heeft een notie van budget (drukprocedés, kostprijs/medium ...).

Vaardigheden

kan realistische doelen formuleren; kan zijn werk plannen en organiseren; kan simultaan aan verschillende opdrachten werken; kan verschillende disciplines integreren; kan keuzes maken, zowel inhoudelijk, vormelijk als praktisch.

Attitudes

neemt zijn verantwoordelijkheid op; kan omgaan met deadlines en stress; is flexibel ingesteld; kan omgaan met budgettaire beperkingen.

Creativiteit

Kennis

heeft kennis van brainstormtechnieken; heeft een ruime culturele bagage (actualiteit).

Vaardigheden

kan een totaalconcept uitwerken; kan tot een sterk communicatief idee komen; kan nieuwe trends integreren in zijn ontwerp; kan een aangepaste beeldtaal ontwikkelen; kan multidisciplinair denken en werken.

Attitudes

kan omgaan met vrijheid; is in staat om creatieve oplossingen te vinden binnen een vast kader (budget, timing, huisstijl); heeft smaak en hanteert hoge esthetische standaarden; kan scherp, vrij, zelfzeker en zelfstandig gedurfd omgaan met beeldtaal; gaat op zoek naar nieuwe trends; werkt innoverend en grensverleggend.

Techniciteit

Kennis

beheerst diverse softwarepakketten; beheerst verschillende tekendisciplines; heeft kennis van de principes van de fotografie; beheerst de vakterminologie; heeft kennis van diverse technische mogelijkheden.

Vaardigheden

kan de juiste grafische tools hanteren.

Attitudes

kan omgaan met technische vereisten; staat open voor nieuwe technische evoluties; gaat steeds nauwkeurig en precies te werk.

*Sociaal communicatieve bekwaamheid***Kennis**

heeft een goede kennis van de moedertaal; heeft kennis van verschillende andere talen; kent een aantal praktische communicatietechnieken.

Vaardigheden

kan samenwerken in een multidisciplinaire omgeving; kan in team samenwerken; voldoet aan de eisen die het participeren in een arbeidsorganisatie stelt; kan mondeling en schriftelijk communiceren en presenteren; kan een concept, idee, mening verwoorden; kan een (al dan niet zelf aangebracht) idee visualiseren d.m.v. rough, storyboard,...

Attitudes

kan tactvol en met respect communiceren; is zelfverzekerd en assertief in zijn communicatie.

*Reflectief denken en handelen***Kennis**

heeft kennis van eenvoudige 'onderzoeksmethoden' naar de kwaliteit van zijn werk; beschikt over een ruime waaier aan alternatieven en oplossingsstrategieën.

Vaardigheden

kan zijn eigen werk en functioneren onderzoeken en evalueren: zoekt actief naar alternatieven om zijn werk bij te sturen; weet reacties en feedback van anderen op het eigen werk te kaderen en eventueel te benutten; kan zichzelf (zijn werk, denkkaders...) situeren en profileren.

Attitudes

reageert constructief op feedback; stelt voortdurend en uit zichzelf zijn eigen werk en functioneren ter discussie met het oog op verbetering; kan kritisch kijken naar het eigen werk.

De commissie stelt vast dat, rekening houdend met het dynamische karakter van de sector, de opleidingsdoelstellingen regelmatig worden geëvalueerd en bijgesteld via studiedagen, overlegplatforms en de Permanente onderwijscommissie. De opleiding doet dit binnen de langetermijnvisie van de associatie K.U.Leuven.

De opleiding onderschrijft de internationale doelstellingen zoals die verwoord zijn in het Erasmus Policy Statement (2007-2013) van de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst. De commissie stelt vast dat deze internationale dimensie nog te weinig aan bod komt in de beschreven eindcompetenties. Uit de gesprekken bleek dat de opleiding de intentie heeft om de internationale dimensie bij de volgende kritische beschouwing van de eindcompetenties meer expliciet op te nemen.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie onderschrijft het voornemen van de opleiding om de internationale dimensie meer expliciet op te nemen in de eindcompetenties.

Facet 1.2 Domeinspecifieke eisen

Beoordelingscriteria:

- De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties van de student) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake.
- Voor professioneel gerichte bacheloropleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding Beeldende vormgeving is uniek binnen Vlaanderen. Om zich te profileren, vergelijkt de opleiding zich onder andere met de academische opleiding binnen hetzelfde domein van de vormgeving, die ook door het departement Beeldende kunst wordt ingericht. De commissie heeft tijdens de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken vastgesteld dat er heel bewust wordt omgegaan met het verschil tussen de professionele en de academische opleiding en dat de opleiding zeer alert blijft over het profiel. Zo heeft de opleiding er bijvoorbeeld voor gekozen om de stage verder uit te bouwen en deze meer gewicht te geven in de opleiding. De commissie is van oordeel dat de opleiding zich duidelijk profileert. Waar in de academische opleiding het medium zelf constant in vraag wordt gesteld, ligt de nadruk in deze professionele opleiding op het beheersen van het medium. De opleiding vergelijkt zich ook met andere gerelateerde professionele opleidingen die zich meer situeren in het studiegebied Industriële Wetenschappen en Technologie. De opleiding vergelijkt zich verder met andere gerelateerde academische opleidingen en komt tot de vaststelling dat de opdrachten die door andere instellingen aan de studenten worden gegeven, meer overeenkomen met de opdrachten van de professioneel gerichte bachelor Beeldende vormgeving. De commissie oordeelt dat het unieke van de opleiding nog uitdrukkelijker kan worden gecommuniceerd. Zo kan er bijvoorbeeld nog nadrukkelijker worden gewezen op de mogelijkheid tot het gebruik van de beschikbare werkplaatsen.

De permanente aandacht van de opleiding voor het profiel blijkt ook uit de actieve deelname aan één van de actielijnen van het KONDOR-project (Kwaliteitssysteem inzake onderwijs ontwikkelen en realiseren) die zich focust op het benchmarken van opleidingen.

De commissie heeft tijdens de gesprekken vastgesteld dat de doelstellingen van de opleiding zijn getoetst aan het werkveld. De domeinspecifieke competenties zijn binnen de overlegplatforms, de Permanente onderwijscommissie en op studiedagen van de opleiding geformuleerd. Een eerste versie ontstond op een studiedag in 2007 na voorbereiding door de docenten. Daarna zijn de eindtermen uitvoerig getoetst op een studiedag in 2008 met praktijkdocenten en externen zoals stage-aanbieders, studenten en oudstudenten. De eindtermen werden daarna geherformuleerd tot eindcompetenties rekening houdend met de BAMA-profielen van de Associatie K.U. Leuven. In 2009 werden de eindcompetenties verder bekeken in het kader van de nieuwe Studio Still.

De commissie heeft tijdens de gesprekken met de lectoren vastgesteld dat de vakdoelstellingen zijn gebaseerd op de eindcompetenties en dat zij deze eindcompetenties ook communiceren aan de studenten. Studenten worden ook geïnformeerd over de doelstellingen via infodagen, studiegids en opleidingsfiches die beschikbaar zijn via Toledo. Uit de gesprekken die de commissie met de studenten heeft gevoerd, bleek dat de doelstellingen van de opleiding hen bekend zijn.

Het werkveld blijft in een opleiding als de onderhavige een belangrijke bewaker van de domeinspecifieke doelstellingen. De stagebezoeken, verslagen en evaluatiedossiers geven een realistisch beeld van de relatie tussen de te verwerven eindcompetenties en de effectief door de praktijk ervaren eindcompetenties. Zo wordt

bijvoorbeeld elke stagebegeleider gevraagd aan te geven in welke mate de eindcompetenties relevant zijn. Als twee op de tien reacties aangeven dat een bepaalde competentie minder van toepassing is, is dit voor de opleiding een signaal om de competentie nogmaals te bezien. Naast de gestructureerde bevragingen gedurende de stages worden ook resonantiegesprekken voorzien en gastdocenten worden gevraagd hun positieve punten en verbeterpunten met betrekking tot de eindcompetenties door te geven aan de opleiding.

De commissie heeft het competentieprofiel van de opleiding, zoals dit door de opleiding in het opleidingsprofiel is beschreven, als haar domeinspecifiek referentiekader overgenomen. Tijdens de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken en de lectoren is duidelijk geworden dat de lange lijst van 71 competenties door de opleiding eerder wordt gezien als een geheel van indicatoren en dat de zeven pijlers daarvan de grondstructuur uitmaken. De commissie vindt de opgesomde (lijst van) 71 indicatoren trouwens te gedetailleerd om in de alledaagse praktijk van het vormingsproces voldoende handzaam te zijn; bovendien neemt zij de vrijheid op te merken dat onderlinge integratie van deze 7 pijlers binnen de globaal - door student als persoonlijkheid in wording - te realiseren expertise op korte termijn gerichte aandacht verdient. De commissie anticipeert hiermee ook op de leerresultaten die elke opleiding tegen 2018 zal moeten opgesteld hebben. Die zullen moeten vertrekken van het Vlaamse kwalificatiekader, waarin men streeft naar een vijftiental competenties waarbij kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes - of hun (rubrieken als) equivalent - geïntegreerd worden beschreven.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt de opleiding na te gaan of de lange lijst van 71 indicatoren bij de eindcompetenties kan worden gereduceerd.

Het unieke van de opleiding kan - bijgevolg wellicht - nog meer worden benadrukt in de profilering.

Oordeel over onderwerp 1, doelstellingen van de opleiding: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 1.1, niveau en oriëntatie:	goed
facet 1.2, domeinspecifieke eisen:	goed

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 2 Programma

Facet 2.1 Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma

Beoordelingscriteria:

- Het programma is een adequate concretisering van de eindkwalificaties van de opleiding qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.
- De eindkwalificaties zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.
- De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de geformuleerde eindkwalificaties te bereiken.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Aan de hand van de competentiematrix die door de opleiding werd uitgewerkt is het voor de commissie duidelijk welke competenties in welke opleidingsonderdelen aan bod komen. Opleidingsonderdelen waar veel verschillende competenties geïntegreerd aan bod komen zijn de studio's, het project, de stage, de scriptie en de bachelorproef. Andere opleidingsonderdelen concentreren zich meer op welbepaalde competenties en zorgen op die manier voor verdieping. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het opleidingsonderdeel Franse communicatie. De commissie is van oordeel dat het programma een adequate vertaling is van de doelstellingen. Het opleidingsprogramma is zo gestructureerd dat de eindcompetenties progressief worden bereikt. De student verwerft stapsgewijs de zeven gedragsrubrieken die binnen de eindcompetenties van de professioneel gerichte bachelor in de Beeldende vormgeving moeten functioneren.

In de eerste opleidingsfase nemen alle studenten deel aan het atelier en hebben zij naast tekenen een aantal theoretische vakken: communicatie, economie, experimentele beeldvorming, informatica, kunstgeschiedenis, kunstactualiteit, filosofie en ethiek. Vanaf de tweede opleidingsfase kiest de student voor één van de vier studio's: grafische studio, digitale studio, reclame studio of studio still. Er is ook het project en keuze van twee opleidingsonderdelen uit een reeks van drie: foto, experiment en video. Daarnaast zijn er behalve het opleidingsonderdeel tekenen de theoretische vakken: communicatie, economie, digitale beeldvorming, geschiedenis van de typografie, analyse van de beeldcultuur, culturele thema's en onderzoeksmethodologie. In de derde opleidingsfase wordt de gekozen studio verder gezet en is er het derde keuzevak dat nog niet in de tweede opleidingsfase aan bod kwam. Er zijn nog een aantal theoretische vakken: communicatie, economie, digitale beeldvorming, actuele media en scriptie. Belangrijke opleidingsonderdelen in deze derde fase zijn de stage en de bachelorproef.

De commissie heeft aan de hand van de gesprekken met lectoren en opleidingsverantwoordelijken vastgesteld dat de opleiding procesmatig aandacht schenkt aan de onderlinge afstemming van de opleidingsonderdelen in functie van het competentiegericht leren. Dat blijkt onder andere uit de hervorming van de theoriecomponent en de afstemming van verschillende praktijkonderdelen gedurende de hele opleiding en tussen de studio's onderling.

Het project vindt de commissie een belangrijke werkvorm met de nadruk op het disciplineoverschrijdend werken en gekenmerkt door een mengeling van veel verschillende disciplines binnen het onderwijssysteem: theorie, atelier, studio's, praktijkondersteunende vakken ... waarbij alle opleidingsonderdelen kunnen participeren. In de eerste opleidingsfase zijn de projecten activiteiten die meestal buiten de hogeschool en in korte tijdspanne worden gerealiseerd. Er wordt vakoverschrijdend gewerkt en er is een wisselwerking tussen theorie en praktijk en tussen het atelier en keuzeateliers. In de loop van de tweede opleidingsfase is er een kortdurend intensief weekproject waarbij de studenten van alle studio's samenwerken. Er wordt dan aan een non-profit project gewerkt waarbij opdrachtgever en doelgroep centraal staan. Het onderwerp bevat zowel een theoretische als praktische

denkpiste. In de derde opleidingsfase ligt de focus van het project op een samenwerking met nationale of internationale partners. Een voorbeeld hiervan is het opleidingsonderdeel overschrijdend project "CRA!P", een samenwerking van de laatstejaarsstudenten Grafische vormgeving en reclamevormgeving met de laatstejaars Interieurvorming Sint-Lucas en Ivago Gent met als doel een concept te bedenken en te presenteren voor het bestrijden van zwerfafval in de stad Gent.

Naast de bestaande projecten in het curriculum zijn er verschillende discipline-overschrijdende initiatieven, projecten en workshops in het kader van onderzoek, lezingen, internationale projecten ... Zo werken bijvoorbeeld drie studio's en enkele lectoren mee aan het internationaal project "PRAXIS" en komen studenten via de projecten "Mind the Gap" en het Portico project terecht in multidisciplinaire teams.

Aan de hand van de gesprekken met lectoren en studenten heeft de commissie vastgesteld dat de studenten de mogelijkheid wordt geboden om andere disciplines dan de student kent vanuit de eigen studio of atelier, te verkennen. Dit gebeurt concreet door het ter beschikking stellen van de werkplaatsen. De student kan hier terecht voor technische ondersteuning vanuit verschillende media en voor kennismaking met technieken die hij kan gebruiken in eigen werk.

Tijdens de stages worden de verworven kennis en vaardigheden ingezet en dient de student aan te tonen dat hij over de passende attitudes beschikt. Kennis over een onderwerp en een analyse van de visuele context ervan komen interdisciplinair samen in de scriptie als voorbereiding op de bachelorproef. In de bachelorproef dient de student aan te tonen dat hij kennis, vaardigheden en attitudes uit verschillende disciplines kan gebruiken om tot een resultaat te komen.

Sint-Lucas Beeldende kunst heeft een dienst internationalisering bestaande uit een coördinator en een administratief medewerker. De commissie heeft aan de hand van gesprekken met lectoren en verantwoordelijken voor internationalisering vastgesteld dat de opleiding beschikt over een netwerk van internationale partners voor samenwerking. De voorbije jaren zijn er initiatieven genomen om internationalisering nog beter te integreren in het curriculum. Zo werden bijvoorbeeld "mobility windows" gecreëerd die mogelijkheden geven voor de uitwisseling van studenten uit de tweede en de derde opleidingsfase en werden er afspraken gemaakt met betrekking tot de erkenning van de studie in het buitenland. De voorbije twee jaar heeft de opleiding deelgenomen aan diverse internationale projecten:

- "Mind the Gap", een samenwerking tussen vier partners uit drie Europese landen waarbij ingenieursstudenten en studenten vormgeving samen werken aan een project rond webdesign. Sint-Lucas was samen met KaHo Sint-Lieven gastheer van het project.
- "Portico Students' Challenge" waarbij studenten uit vier partnersteden het historisch erfgoed op een innovatieve manier toegankelijker maken voor een jong publiek.
- Het "Praxis" netwerk wil een centre of excellence worden voor de organisatie van internationale stages voor studenten Beeldende vormgeving.

De permanente onderwijscommissie waakt er over dat het curriculum actueel blijft en ziet erop toe of de richting die men inhoudelijk uitgaat overeenkomt met de visie van de opleiding en de noden van het werkveld, zo stelt de commissie vast. In de permanente onderwijscommissie zijn vertegenwoordigers uit elke studio, uit de praktijk ondersteunende vakken en uit de groep theorielectoren vertegenwoordigd evenals stagecoördinatoren, studenten en een onderwijsverantwoordelijke. Zij bespreken de voorstellen voor herziening of vernieuwing van het curriculum die door de drie overlegplatforms voor atelier/studio, praktijkondersteunende vakken en theorie worden voorbereid. Daarnaast wordt het curriculum ook voortdurend vernieuwd binnen de opleidingsonderdelen zelf doordat lectoren hun vak op regelmatige basis actualiseren en nieuwe onderwijsmethodieken uitproberen en na geslaagde toetsing invoeren. De commissie vraagt de opleiding op deze dynamische weg door te gaan.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 2.2 Eisen professionele gerichtheid van het programma

Beoordelingscriteria:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek.
- Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline.
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie heeft aan de hand van de gesprekken met lectoren en studenten en door nazicht van het studiemateriaal vastgesteld dat de professionele gerichtheid van het programma over het algemeen de actuele stand van zaken in de beroepspraktijk weerspiegelt. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het gebruik van praktijkvoorbeelden, projecten en opdrachten gelinkt aan het werkveld. In de opleidingsonderdelen economie en communicatie worden vaardigheden aangeleerd die het maatschappelijk en professioneel functioneren ondersteunen. Dit komt ook sterk aan bod binnen de projecten.

De commissie stelt aan de hand van de gesprekken met het werkveld vast dat de sector vlug evolueert maar dat de student heel vlug deze vernieuwingen kan toepassen. De nabijheid van de academische opleiding is hierbij een voordeel. Uit de gesprekken die de commissie met het werkveld en de lectoren heeft gevoerd blijkt dat ook de beroepsspecifieke softwaretoepassingen dermate vlug evolueren dat het geleerde op het moment van afstuderen vaak al is verouderd. Voor de commissie is het belangrijk om ook te blijven focussen op het globaal leren verwerken van de informatie uit softwarepakketten in plaats van het in detail kennen van één ervan.

Uit de gesprekken met de stageverantwoordelijken uit het werkveld blijkt dat meer aandacht wenselijk is voor systematischer ontwikkeling van eigen conceptueel denken. Zo kunnen de studenten bijvoorbeeld minder makkelijk iets snel op papier zetten, hun ideeën vlot en concreet visualiseren. In plaats daarvan vormen zij hun ideeën vanuit beelden die zij van het internet halen. Het is belangrijk om zelf grondlijnen van dat beeld te kunnen uitzetten. Zo wordt de creativiteit verhoogd. Creatie moet zich immers vanuit eigen bron vormen en ontplooiën. Deze aanbeveling blijkt inmiddels reeds doorgevoerd bij de recente vernieuwing in het opleidingsonderdeel tekenen.

In de derde opleidingsfase doorlopen de studenten een stage van tien tot twaalf weken in het werkveld waarbij kennis, vaardigheden en attitudes die werden verworven tijdens de opleiding worden geïntegreerd in de praktijk. De student leert tijdens zijn stage functioneren in het professioneel kader. De stageperiode wordt gezien als een aanloop naar het beroepsleven. De student wordt daarbij begeleid door de stageverantwoordelijke van het bedrijf. De stage vindt de commissie goed georganiseerd. Op het einde van de tweede opleidingsfase krijgen de studenten reeds de stagerichtlijnen hetgeen de zoektocht naar een stageplaats vergemakkelijkt. Bij het begin van de derde fase krijgen zij dan gedetailleerde informatie over de gang van zaken op de stage. Uiteindelijk dienen de studenten te solliciteren voor een stageplaats. Bij goedkeuring krijgen zij een stagecontract en ontvangen zij definitieve informatie over onder andere de specifieke geplogenheden op deze stage, de timing, het stageverslag en het stageboek.

Als voorbereiding van de bachelorproef kiest de student in het eerste semester van de derde opleidingsfase in overleg met zijn promotor een onderwerp dat hij zowel inhoudelijk als qua beeldvorming gaat bestuderen. Ook de bachelorproef vindt de commissie goed georganiseerd. In het opleidingsonderdeel bachelorproef staan onder andere methodiek, opbouw en fasering van het onderzoek, ordenen, analyse van de outcome, formuleren van besluitvorming en aandacht voor tijdsbesteding centraal. Inhoudelijk kan gesteld worden dat de bachelorproef zowat alle verworven kennis, vaardigheden en attitudes van de hele opleiding - kortom, eigen functioneren als

aankomend expert - in zich verenigt. De begeleiding gebeurt individueel in de studio door de atelieroepenten die tussentijdse feedback geven aan de studenten.

De commissie stelt vast dat de opleiding de afgelopen jaren aan drie PWO-projecten (Projectmatig Wetenschappelijk Onderzoek) heeft meegewerkt. Het eerste PWO-project handelde over colormanagement en de effecten van kleur. Positief is dat de praktische basiskennis die hieruit voortkwam nog steeds aan de studenten wordt doorgegeven om zo goed mogelijke printresultaten te bekomen van hun werk. Het tweede project handelde over het ontwerpen en communiceren met moodboards. Het derde project loopt in september 2012 ten einde en behandelt de creatieve mogelijkheden van grafische Open Source programma's.

De commissie stelt tenslotte vast dat de maatschappelijke dienstverlening in de opleiding Beeldende vormgeving wordt verweven in diverse projecten. Naast de structurele aanpak via de projectweken in de tweede opleidingsfase zijn er andere opdrachten en initiatieven die rechtstreeks gelinkt zijn aan gezondheidszorg, sensibilisering, diversiteit, preventie en milieu.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt aandacht voor een continu stimuleren tot eigen conceptueel ontwerpend denken.

Zij stelt - in aansluiting daarbij - voor ook te blijven focussen op het globaal verwerken van een softwarepakket in plaats van het enkel in detail kennen ervan; beide dienen trouwens hand in hand te gaan.

Facet 2.3 Samenhang van het programma

Beoordelingscriterium:

- Studenten volgen een inhoudelijk samenhangend opleidingsprogramma.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding loopt over drie opleidingsfasen van telkens één jaar. In de eerste opleidingsfase is het normtraject voor elke student nagenoeg gelijk; het heeft tot doel een stevige basis te bieden nog voor de student vanaf de tweede opleidingsfase een keuze maakt voor één van de vier studio's. In het tweede semester van de eerste opleidingsfase kiest de student voor een workshop in het atelier ter kennismaking met een bepaalde studio.

De commissie is positief over de samenhang in het nieuwe curriculum waarbij werd gekozen voor een duidelijk traject voor elke studio. De keuzemomenten binnen de theoretische component zijn verminderd en er is een nieuw theorieaanbod gestart in de eerste opleidingsfase in 2011-2012. Het vroegere curriculum werd geanalyseerd onder andere op basis van een bevraging van de studenten. In 2010 vond een studiedag plaats met alle lectoren theorie. Van daaruit is het vernieuwde curriculum gegroeid. Er werden drie pijlers benoemd als kern van het kennisaanbod: kunstvakken, communicatievakken en economische vakken. Deelvakken werden herschikt tot grotere gehelen. Er werd meer aansluiting gezocht en gevonden tussen de theorievakken en de gekozen studio. Zo wordt in de eerste opleidingsfase een theoretische basis gelegd waarna een verdieping volgt in de tweede opleidingsfase en een meer specifieke voorbereiding in de derde opleidingsfase in aanloop naar de stage en het latere beroep. De commissie stelt vast dat de vroegere oppositie tussen theorie en praktijk werd weggewerkt. Dit gebeurt door in de theorievakken praktijkopdrachten te geven en in de praktijkvakken bijvoorbeeld ook aan kennisoverdracht te doen. Het opleidingsonderdeel tekenen wordt vanuit een meer actuele invalshoek bekeken die gericht is op de gekozen studio. Drie van de vier vroegere keuzeateliers, namelijk foto,

video en experiment worden voortaan ingericht voor alle studenten omdat de inherente competenties voor elke professionele bachelor in de Beeldende vormgeving noodzakelijk zijn.

De jaarlijkse buitenlandse studiereizen die de opleiding organiseert zijn cultureel geïnspireerd en worden gelinkt aan de atelierwerking. Daarnaast volgen alle studenten Engelse of Franse communicatie als voorbereiding op de stage en eventuele cont(r)acten met of in het buitenland.

De commissie stelt vast dat er doorheen de opeenvolgende opleidingsfasen duidelijke leerlijnen aanwezig zijn die evolueren van begeleiding naar coaching. Uit de gesprekken die de commissie met de studenten, de afgestudeerden en het werkveld heeft gevoerd blijkt dat het tempo in de loop van de opleiding mag worden verhoogd. Het gaat hierbij specifiek over de tijd die studenten ter beschikking hebben om een bepaalde opdracht uit te voeren. De commissie is er met name voorstander van om naar het einde van de opleiding toe een versnelling aan te brengen zodat studenten nog beter worden voorbereid op het latere functioneren in een beroepsomgeving. Door hen goed gedoseerd uit deze comfortzone te halen, zal hun zelfvertrouwen daarenboven stapsgewijs groeien.

De commissie stelt vast dat bewaking van de samenhang van het programma gelijkloopt met die van het curriculum zoals besproken in 2.1.

De volgtijdelijkheid van het programma is opgenomen in het opleidingsprogramma en de studiegids. De samenhang binnen de individuele en flexibele leertrajecten wordt bewaakt door een trajectbegeleider die in dialoog met de student diens traject uitstippelt rekening houdend met de volgtijdelijkheid van de verschillende opleidingsonderdelen. Hiervoor wordt onder andere gebruik gemaakt van een eigen overzichtsblad dat dit traject visualiseert. De commissie heeft tijdens de gesprekken met de studenten en de trajectbegeleiders vastgesteld dat dit proces vlot verloopt.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie adviseert naar het einde van de opleiding toe systematisch een versnelling aan te brengen in het werktempo.

Facet 2.4 Studieomvang

Beoordelingscriterium:

- De opleiding voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de studieomvang, bachelor: tenminste 180 studiepunten

Oordeel van de visitatiecommissie: oké

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving bestaat uit 3 studie jaren van elk 60 studiepunten. In totaal wordt dus een opleidingsprogramma georganiseerd van 180 studiepunten. De opleiding voldoet hiermee aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een professioneel gerichte bachelor.

Facet 2.5 Studielast

Beoordelingscriteria:

- De werkelijke studietijd wordt getoetst en sluit aan bij de normen vastgesteld krachtens decreet.
- Het programma is studeerbaar doordat factoren, die betrekking hebben op dat programma en die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggenomen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt vast dat de opleiding studietijdmetingen uitvoert. Een eerste studietijdmeting werd uitgevoerd in de tweede opleidingsfase van 2006-2007. Er werd gebruik gemaakt van de methode van het schatten achteraf. Het jaargemiddelde, exclusief de derde examenperiode kwam op ongeveer 1400 uren. Toch vermoedt de opleiding dat het decretale minimum van 1500 uren werd bereikt omdat studenten de studietijd achteraf steeds lager blijken in te schatten, onder andere omdat bijvoorbeeld de tijd voor het "broeden" op een idee niet ten volle wordt meegeteld; ook werd 'de tweede zit' niet in de cijfers meegenomen. Uit de metingen bleek ook dat de belasting binnen het theoretische luik niet hoog lag; deze studenten besteedden de meeste tijd aan de ateliervakken. Een tweede studietijdmeting werd uitgevoerd in de tweede opleidingsfase van 2008-2009. Voor deze meting is Metis gebruikt, een online methodiek voor het achteraf inschatten van de studietijd waarbij de studenten op het einde van elke semester worden uitgenodigd om per opleidingsonderdeel hun uren in te vullen. Ook in deze meting bleek de studielast lager te liggen dan het decretale minimum. Nochtans gaven studenten niet aan dat ze te weinig werk hebben. Gezien de uren van de derde examenperiode niet in de meting zaten - omdat dit organisatorisch niet gemakkelijk is en rekening houdend met het feit dat 50% van de studenten slaagde in de derde examenperiode - besloot de opleiding dat er in de zomervakantie nog een groot aantal uren aan de theorie werd besteed. De commissie vindt het positief dat er metingen gebeuren maar stelt de geschiktheid van het Metis instrument voor de specificiteit van deze vorming in vraag. Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een mogelijkheid om wekelijks de studie-uren bij te houden. De commissie vindt dat het optimale instrument en de optimale procedure voor het uitvoeren van studietijdmeting verder moeten worden uitgebouwd, c.q. desgevallend binnen de specificiteit van dit curriculum in eigen huis moet ontwikkeld worden.

Ter aanvulling van de studietijdmetingen werden in 2010 twintig studenten uit studio grafische en studio reclame betrokken in een focusgesprek waarbij de resultaten van de meting werden besproken en zij aansluitend werden bevraagd over hun dag- en weekinvulling. Uit de resultaten bleek dat de studenten een zeer gevulde week hebben en dat er voorrang wordt gegeven aan het atelier of de studio waardoor een aantal examens van theorievakken pas in de derde examenperiode worden afgelegd.

Uit de gegevens die aan de commissie ter beschikking werden gesteld blijkt dat in 2005-2006 en 2006-2007 werd gepoogd een studiebevorderende maatregel te nemen door de theorie vooral in het begin van het semester aan te bieden zodat de studenten zich daarna intensief op de praktijk konden toespitsen. Dit bleek echter eerder een nadeel. In de theorieperiode lieten sommige studenten zich helemaal niet zien in het atelier omdat er te weinig tijd was om het goede werktempo te vinden. In de praktijkperiode voelden de studenten zich opgejaagd. Ook de synergie tussen theorie en praktijk kwam moeilijk tot stand. Op basis van de ervaringen van de studenten werd de indeling van de semesters aangepast en werd teruggekeerd naar een systeem van gelijktijdigheid van theorie en praktijk. De commissie is positief over de manier waarop de opleiding aandacht besteedt aan de studielast en hierin zelf een studerende houding aanneemt. De commissie stelt verder vast dat de opleiding de student zo goed mogelijk ondersteunt in zijn studietraject onder meer via de diensten COACH, EXTRA, SOS-taal en trajectbegeleiders.

Persoonlijke deeltrajecten kunnen omwille van de noodzakelijke volgtijdelijkheid studiebelemmerend blijken. De commissie apprecieert dat de studenten in hun keuze worden begeleid door de trajectbegeleider.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie adviseert creatief te blijven zoeken naar het optimale instrument en binnen de specificiteit van deze opleiding naar de optimale procedure voor het uitvoeren van betrouwbare en valide studietijdmetingen.

Facet 2.6 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

Beoordelingscriteria:

- Het didactisch concept is in lijn met de doelstellingen.
- De werkvormen sluiten aan bij het didactisch concept.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding investeert in een gevarieerde en individuele aanpak die zorgt voor interactie waarbij elke student als wordende persoonlijkheid wordt uitgenodigd om kritisch te reflecteren en een persoonlijke mening te formuleren. Daarnaast worden de studenten ook aangemoedigd om opdrachten in teamverband te realiseren. Op die manier leren ze samenwerken en omgaan met meningsverschillen, wat ook in het latere werkveld nodig is.

De opleiding hanteert een grote variatie aan werkvormen die aansluiten bij de doelstellingen en de te bereiken competenties. In de praktijkgerichte opleidingsonderdelen wordt vooral gewerkt aan de hand van opdrachten in combinatie met een sterke individuele begeleiding aangevuld met klassikale discussies, demonstraties, presentaties en groepsbesprekingen. Daarnaast zijn er werkcolleges, presentaties, teamwerk, brainstormsessies, hoorcolleges, onderwijs gesprekken, debatten, portfolio's, procesfolio's, studiereizen, bedrijfsbezoeken en gastcolleges.

De commissie heeft ook de leermiddelen bestudeerd en stelt vast dat deze heel divers zijn. Studenten krijgen handboeken en syllabi eventueel aangevuld met powerpointpresentaties, audio, video en DVD. De meeste syllabi worden op het digitaal leerplatform Toledo geplaatst. Daarnaast geven veel lectoren vrijblijvend een literatuurlijst met verwijzingen die kunnen helpen bij het studeren van de cursus of bij het maken van een opdracht. Studenten en lectoren brengen vaak ook eigen beeld- en lesmateriaal mee. Het valt de commissie op dat het ingekeken studiemateriaal en de opdrachten sterk gerelateerd zijn met de realiteit. Het werken met concrete voorbeelden, taken en opdrachten zorgt voor een realistisch kader.

Tijdens de rondgang heeft de commissie vastgesteld dat elke studio beschikt over het specifieke materiaal dat nodig is voor deze opleidingsonderdelen zoals bijvoorbeeld tekenen, foto, video ... Studenten kunnen ook terecht in verschillende werkplaatsen waar zij zich bepaalde specifieke technieken kunnen eigen maken.

Uit de gesprekken die commissie met studenten en lectoren heeft gevoerd, blijkt dat het gebruik van het elektronisch leerplatform Toledo zich vooral beperkt tot het plaatsen van aankondigingen en documenten en slechts sporadisch als leermiddel wordt ingeschakeld.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 2.7 Beoordeling en toetsing

Beoordelingscriterium:

- Door de beoordelingen, toetsingen en examens wordt adequaat en voor studenten inzichtelijk getoetst of de studenten de leerdoelen van (onderdelen van) het programma hebben gerealiseerd.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De examenperiode voor de theoretische opleidingsonderdelen valt enkele weken voor het einde van elk semester. De examenroosters zijn minimum vijf weken voor de examens bekend en zijn voordien voorgelegd aan de studentenparticipatieraad. Ook de deadline voor het indienen van de scriptie en de papers wordt tijdig aan de studenten bekend gemaakt. De richtlijnen voor evaluatie zijn duidelijk terug te vinden in het onderwijs- en examenreglement.

De commissie stelt aan de hand van het ter beschikking gestelde materiaal vast dat de opleiding verschillende evaluatievormen gebruikt die volgens haar gerelateerd zijn aan de doelstellingen. Voor de praktische opleidingsonderdelen zijn er tussentijdse evaluaties zoals bijvoorbeeld individuele evaluaties met de betreffende lector, groepsworkbesprekingen met lectoren en studenten. De eindevaluatie voor elke atelier of studio gebeurt in de vorm van een jury waarbij de student zijn werk presenteert en er een dialoog plaatsvindt tussen de juryleden en de student. De commissie stelt vast dat de opleiding veel zorg besteedt aan een evenwichtige samenstelling van de jury's. In de overige praktijkopleidingsonderdelen zoals tekenen wordt gewerkt met opdrachten die tussentijds worden geëvalueerd en gezamenlijk leiden tot een eindbeoordeling. Voor de theoretische opleidingsonderdelen bepaalt de lector zelf de evaluatievorm zoals bijvoorbeeld een schriftelijk examen met verschillende vraagvormen, het schrijven van een paper of mondelinge examens.

De commissie heeft voorbeelden van schriftelijke examens en opdrachten ingekeken en oordeelt dat deze overeenstemmen met de doelstellingen van de opleiding.

De opleiding maakt gebruik van een quoteringsoverzicht dat voor de lectoren op het intranet beschikbaar is. Dit komt volgens de commissie de uniformiteit bij het quoteren ten goede. Externe juryleden worden voorafgaand steeds geïnformeerd over de doelstellingen en de evaluatiecriteria.

Studenten worden voorbereid op de examens onder andere doordat de lectoren tijdens de colleges stilstaan bij de vorm en de inhoud van het examen. Hierbij wordt gerefereerd naar de eindcompetenties die in de studiegids zijn vermeld. Voor sommige opleidingsonderdelen worden oefenexamens ingericht. Ook voor de praktische opleidingsonderdelen worden de eindcompetenties door de lectoren toegelicht en vaak opgenomen in de opdrachtfiles. In sommige gevallen wordt gewerkt met oefenjury's. Uit de gesprekken die de commissie met de studenten en de afgestudeerden heeft gevoerd blijkt dat studenten oordelen dat zij goed worden voorbereid op de examens en dat zij worden geïnformeerd over de evaluatiecriteria. De commissie is positief over het feit dat geen enkele student of afgestudeerde dienaangaande een negatieve opmerking heeft geformuleerd over de beoordeling en de toetsing.

Tijdens de stage wordt de student van nabij gevolgd door de stagementor van het bedrijf en vanuit de school door de lector van de specifieke studio en door de stagecoördinator via de stageverslagen. Na de eerste week maakt de student een verslag waarin vooral de nadruk ligt op de plaats van de student binnen het bedrijf. Daarna maakt de student tweewekelijks een verslag en tot slot een eindverslag. Halverwege de stage evalueren de stagementor en de student de eerste periode aan de hand van een evaluatiedocument dat gelinkt is aan de doelstellingen van de opleiding. Tijdens de tweede helft van de stageperiode worden door de stagecoördinator stagebezoeken uitgevoerd waarbij er gesprekken zijn met de stagementor en de student. Op het einde van de stage volgt een definitieve evaluatie tussen de stagementor en de student eveneens aan de hand van het evaluatiedocument. De

beoordeling gebeurt voor drie vierden van de punten aan de hand van het evaluatiedocument en voor het overige op basis van de beoordeling van het stageboek, een bundeling van de stageverslagen en het gepresteerde werk, door de stagecoördinator.

De student presenteert de inhoud van de bachelorproef voor een professionele jury bestaande uit drie externen, personen uit het werkveld en een interne lector vanuit de studio. De beoordeling gebeurt op basis van het juryverslag dat gebaseerd is op de eindcompetenties.

De commissie moedigt de opleiding aan om de zorgvuldigheid met betrekking tot beoordeling en toetsing te blijven cultiveren.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 2.8 Masterproef

Dit facet is niet van toepassing voor een professioneel gerichte bacheloropleiding.

Facet 2.9 Toelatingsvoorwaarden

Beoordelingscriteria:

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten bachelor:

- diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend;
- door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan bovengenoemde voorwaarden voldoen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de bacheloropleiding.

Vooraleer te worden toegelaten tot de opleiding leggen de studenten een artistieke toelatingsproef af die één dag duurt en bestaat uit een opdracht ter plaatse, de bespreking van een vooraf gemaakte, opgegeven opdracht en een gesprek waarin wordt gepeild naar de motivatie van de kandidaat. De beoordelingscriteria zijn geëxpliciteerd. De kwaliteit van de proef wordt mede bewaakt door externe waarnemers. De slaagkansen voor de toelatingsproef liggen tussen de 50% en 70%. De commissie stelt vast - in het kader van haar vraag naar de predictieve validiteit van de gebezigde procedure - dat er te weinig gegevens zijn over de resultaten van de toelatingsproef in relatie tot de latere resultaten als student. Evenmin is onderzoek verricht naar de begripsvaliditeit van wat in deze procedure - al dan niet - beoordeeld wordt. De opleiding dient te beseffen dat juist de afwezigheid van wat voor haar 'vanzelfsprekend' is, stilaan maatschappelijk vanzelfsprekendheid geworden is. Validiteit en relevantie van haar toelatingsproef vergen bijgevolg sluitend bewijs.

De opleiding voorziet net voor de aanvang van het academiejaar een zogenaamde intensieve week voor studenten die reeds een andere opleiding hebben voltooid om hen in te leiden in de basistechnieken van de te gebruiken software.

Uit de gegevens die aan de commissie werden ter beschikking gesteld blijkt dat ongeveer 40% van de generatiestudenten afkomstig is uit het ASO, 28% uit het TSO en 20% uit het KSO. De instroom is, vergeleken met de Vlaamse gemiddelden dus vrij heterogeen. Doordat er vrij veel individuele contacten zijn tussen studenten en lectoren stelt zich volgens de commissie minder een vraag voor doelgroepgerichte behandeling. Ook de trajectbegeleiding die in 2009-2010 werd ingevoerd speelt hierbij een belangrijke rol evenals de mogelijkheid voor ondersteuning door SOS-Taal waar studenten op eigen initiatief of na advies van de lectoren gebruik van kunnen maken.

Aanvragen voor vrijstellingen of verkorte programma's worden bekeken in een assessmentcommissie. De opleiding beschikt over een overzicht van aan 'klassiek zelfde' aanvragen inmiddels 'toegekende zelfde' programmaverkortingen. Op die manier worden studenten met vergelijkbare achtergrond gelijk behandeld. De opleiding volgt in deze het beleid en de regelgeving met betrekking tot Elders Verworven Competenties (EVC) en Eerder Verworven Kwalificaties (EVK) vanuit de Associatie K.U. Leuven. Ter informatie voor de studenten wordt een gids voor aanvragers ter beschikking gesteld. De aanvragen worden in het departement Beeldende Kunst behandeld door de assessmentcommissie. Deze commissie is samengesteld per opleiding en bestaat uit een theori docent, een atelierdocent, een studietrajectbegeleider, een medewerker kwaliteitszorg en een secretaris. Het departement heeft een EVC-begeleider aangesteld die de studenten informeert over de procedure, het opleidingsaanbod, de EVC-procedure ... Studenten die met een EVC- of EVK-procedure instromen, worden gevolgd door een trajectbegeleider. Voor studenten zonder diploma secundair onderwijs die aan de decretale voorwaarden voldoen, geldt een vergelijkbare procedure. Zij krijgen een oriënterend gesprek in verband met de toelatingsproef en een assessment om te kunnen beoordelen of hun algemeen niveau overeenkomt met de eindtermen van het secundair onderwijs. Verder wordt ook de Davis Reading Test afgenomen. Het afnemen van deze test is verankerd in de procedure binnen alle instellingen van de associatie.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt de opleiding aan nog meer validiteitsgegevens over haar toelatingsexamen te verzamelen.

Oordeel over onderwerp 2, programma: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 2.1, relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma:	goed
facet 2.2, eisen academische gerichtheid van het programma:	goed
facet 2.3, samenhang van het programma:	goed
facet 2.4, studieomvang:	oké
facet 2.5, studielast:	voldoende
facet 2.6, afstemming tussen vormgeving en inhoud:	goed
facet 2.7, beoordeling en toetsing:	goed
facet 2.8, masterproef:	n.v.t.
facet 2.9, toelatingsvoorwaarden:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 3 Inzet van het personeel

Facet 3.1 Kwaliteit van het personeel

Beoordelingscriterium:

- Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt vast dat de selectie van nieuwe personeelsleden gebeurt door een commissie met interne en externe specialisten die de kandidaten screenen op hun professionele en artistieke capaciteiten. Bij de aanwerving van lectoren zijn ook de pedagogische kwaliteiten een belangrijk selectiecriterium. Kandidaten lectoren en administratief technisch personeel krijgen voorafgaandelijk aan de selectiegesprekken ook een schriftelijke opdracht.

De commissie waardeert dat nieuwe lectoren worden ondersteund door een persoonlijke mentor die hen vertrouwd maakt met de gang van zaken binnen het departement. In diverse bijeenkomsten kunnen zij zich bijscholen en informatie uitwisselen. Als het nodig blijkt, wordt een coach toegewezen die de nieuwe medewerker ondersteunt bij het lesgeven. Voor de nieuwe medewerkers is een onthaalbrochure beschikbaar.

De commissie stelt aan de hand van gesprekken met de lectoren vast dat velen van hen een eigen praktijk hebben, vaak als kunstenaar of vormgever. De opleiding beschikt verder over een eigen budget voor de professionalisering van personeelsleden. Uit de gesprekken blijkt dat lectoren verschillende bijscholingen en studiedagen volgen en zelf ook vakliteratuur aankopen. Er wordt actief gebruik gemaakt van zelfstudie. Zo kunnen lectoren zich bijvoorbeeld bijscholen aan de hand van specifieke sites zoals www.lynda.com op vlak van digitale technieken. Ook workshops en trainingen die worden georganiseerd door Adobe User Group worden gretig bijgewoond, zo vernam de commissie.

De commissie besluit hieruit dat er binnen de personeelsploeg voldoende expertise aanwezig is om de opleidingsdoelen te realiseren.

In 2009 werd gestart met een reeks vormingen voor lectoren met coördinerende taken en voor diensthoofden. Zo waren er bijvoorbeeld al trainingen in verband met het voeren van functioneringsgesprekken. Administratief en technisch personeel wordt bijgeschoold op eigen verzoek of wanneer nieuwe taakomschrijvingen dit noodzakelijk maken.

De commissie vindt dat het personeel adequaat wordt opgevolgd. Elk personeelslid wordt één maal per jaar uitgenodigd voor een functioneringsgesprek door zijn direct leidinggevende. Voor het onderwijzend personeel doen dit de opleidingscoördinator en de voorzitter van de opleiding. Vanaf 2011 worden functioneringsgesprekken voor het onderwijzend personeel gevoerd door het opleidingshoofd. Minstens één maal per vijf jaar vindt een evaluatiegesprek plaats; zo'n gesprek gebeurt ook op het einde van het eerste jaar na aanstelling. Bij "onvoldoende" dient na één jaar een nieuwe evaluatie te gebeuren. De procedure is beschreven in een protocol voor personeelsevaluatie.

Vaste benoemingen zijn geen prioritair aandachtspunt van het personeelsbeleid en worden pas toegekend als blijkt dat de keuze voor het onderwijs een weloverwogen optie is. De procedures zijn vastgelegd in een protocol voor benoemingen, bevorderingen en amtswijzigingen. Er bestaat ook een protocol voor de prestatieregelingen van het onderwijzend personeel. Het protocol voor functieomschrijvingen en het protocol voor benoemingen,

bevorderingen en ambtswijzigingen werden in 2009 geactualiseerd om deze procedure transparanter te maken en de beoordelingscriteria te verduidelijken.

De commissie stelt aan de hand van de gesprekken met de personeelsleden met genoeg vast dat de personeelsploeg wordt gevormd door mensen met een passie voor hun vakgebied. In de gesprekken bevestigden de studenten dat zij heel tevreden zijn over de kwaliteit van het personeel in het algemeen en het onderwijzend personeel in het bijzonder. Lectoren overschrijden vaak hun taakomschrijving in het voordeel van de studenten.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 3.2 Eisen professionele gerichtheid

Beoordelingscriterium:

- het onderwijs wordt voor een belangrijk deel verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk.
- bij de daartoe in aanmerking komende opleidingen dient daarenboven voldoende personeel te beschikken over kennis en inzicht in de desbetreffende beroeps- of kunstpraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Tijdens de gesprekken met de lectoren heeft de commissie vastgesteld dat veel praktijk- en theorielectoren een eigen praktijk hebben. Externe deskundigen geven vaak gastcolleges of workshops rond gespecialiseerde onderwerpen. Op die manier is er een rechtstreekse link met het werkveld. Tijdens de gesprekken hoorde de commissie zowel van studenten als het werkveld dat er een vraag is voor het inzetten van nog meer gastdocenten.

De afgelopen jaren werden tien nieuwe lectoren aangeworven van wie acht praktijklectoren. Rekening houdend met de goed uitgewerkte selectieprocedure wordt volgens de commissie de link met de beroepspraktijk op die manier verder verstevigd.

Het departement voert een stimuleringsbeleid voor het optimaliseren van competenties via opleiding, bijscholing, training en externe contacten, zo stelde de commissie vast. Lesgevers krijgen de gelegenheid zich constant te herbronnen bijvoorbeeld door het nemen van verlof voor het uitvoeren van een project in de eigen praktijk, het lesgeven aan een andere instelling of zich in te zetten in een internationaal project. Zo heeft bijvoorbeeld een docent de Pixar-studio's bezocht bij San Francisco. Docenten schaffen ook vakliteratuur aan en blijven onder andere door zelfstudie op de hoogte van ontwikkelingen in de digitale sector. Ze wonen ook workshops, seminars en trainingen bij die bijvoorbeeld door Adobe Usergroup worden ingericht. Ook via het projectmatig wetenschappelijk onderzoek, de maatschappelijke dienstverlening en deelname aan internationale netwerken zoals het PRAXIS-netwerk blijven lectoren op de hoogte van de ontwikkelingen in het werkveld.

De professionalisering gebeurt ook onder elkaar. De commissie stelt een grote bereidheid vast van de lectoren om elkaar feedback te vragen over opdrachten en lessen.

Voor leidinggevend is de opleiding in 2009 gestart met een reeks vormingen ter ondersteuning van hun taak als middenkader. Zo werd er bijvoorbeeld al training gegeven over het houden van functioneringsgesprekken.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt de mogelijkheid voor het inzetten van meer gastdocenten te onderzoeken.

Facet 3.3 Kwantiteit personeel**Beoordelingscriterium:**

- Er wordt voldoende personeel ingezet om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed**De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:**

Volgens de commissie wordt er genoeg personeel ingezet om de opleiding te organiseren. In 2010 telde de opleiding 55 personeelsleden waarvan 33 onderwijzende personeelsleden en 22 administratief en technische personeelsleden. De verhouding mannelijke personeelsleden / vrouwelijke personeelsleden vindt de commissie is in evenwicht. Van de 55 personeelsleden zijn er 23 jonger dan 40 jaar. De leeftijdsklasse 40 tot 49 jaar en 50 tot 59 jaar telt respectievelijk 13 en 16 personeelsleden.

De student/docent ratio (verhouding tussen aantal studenten op aantal opleiders) bedraagt dit academiejaar ruw geschat (niet alle lectoren blijken voor de opleiding voltijds actief) 6,30.

Uit de gesprekken die de commissie met de lectoren en het administratief en technisch personeel heeft gevoerd, blijkt dat de werkdruk groot maar haalbaar is. Deze werkdruk wordt deels veroorzaakt door de bijkomende verwachtingen die de laatste jaren worden gesteld aan het onderwijzend personeel onder andere inzake betrokkenheid bij de verdere ontwikkelingen en het meedenken over en het implementeren van wijzigingen bijvoorbeeld in het kader van competentiegericht onderwijs. De gestegen werkdruk heeft geen invloed op de begeleiding van de studenten. Uit de gesprekken met de studenten bleek immers dat zij voldoende individuele begeleiding ervaren.

De commissie vraagt de opleiding het gevoerde beleid met betrekking tot de kwantiteit van het personeel te continueren.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Oordeel over onderwerp 3, inzet van het personeel: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 3.1, kwaliteit personeel:	goed
facet 3.2, eisen professionele gerichtheid:	goed
facet 3.3, kwantiteit personeel:	goed

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 4 Voorzieningen

Facet 4.1 Materiële voorzieningen

Beoordelingscriterium:

- De huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De locatie van het departement Beeldende kunst evenals de gemeenschappelijke lokalen zijn voorzien in het hoofdgebouw van het voormalige kloostergebouw in de Zwartezustersstraat. Omwille van noodzakelijk geachte renovaties, restauraties en nieuwbouw werd voor de departementen Beeldende kunst en Architectuur een gezamenlijk masterplan opgemaakt voor de in de tijd door te voeren verbeteringen, aanpassing en uitbreiding van de huidige gebouwen. Daarin werd voor elk van de departementen finaal een eigen locatie voorzien en ook de gemeenschappelijke diensten zoals logistiek, boekhouden, informatica, auditoria, bibliotheek en administratief sociale voorzieningen werden intussen gegroepeerd in een eigen vleugel.

De commissie heeft begrip voor het feit dat de realisatie van dit masterplan in verschillende fasen verloopt met veelvuldige verhuizingen en tijdelijke situaties als gevolg, maar stelt vast dat dit ook heel wat extra energie vraagt van personeel en studenten. De commissie hoopt dat het masterplan weldra zijn finaliteit zal bereiken. Tijdens de gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat de opleiding met de noodzakelijke verbouwingswerken nog niet staat waar ze zou willen staan en blijkbaar nog geen concreet beeld heeft van de toekomstige infrastructuur. De commissie stelt de opleiding voor om werk te maken van een concreet actieplan vanuit hun invalshoek met de nodige planning. De commissie begrijpt dat dit wellicht weinig invloed zal hebben op de eigenlijke realisatie van het masterplan, maar is er van overtuigd dat het een nuttig kader zal bieden om zichzelf te evalueren rekening houdend met de beschikbare middelen en dat het zal toelaten concrete stappen te ondernemen om de vertragingen en aarzelingen in het masterplan tijdig op te vangen.

De toename van het aantal studenten en de opsplitsing van het hoofdatelier vanaf de tweede opleidingsfase in de vier studio's creëerde een nood aan meer ruimte. Naast de hoofdatelier ruimte zijn daarom nog drie lokalen bijgekomen. De commissie waardeert dat elke studio beschikt over een eigen lokaal met het nodige materiaal.

De opleiding beschikt verder over één specifiek lokaal. De ruimte is opgesplitst in kleinere deelruimtes en de wanden worden ook gebruikt om werken te presenteren. Naast dit lokaal zijn er ook nog voldoende andere tentoonstellingsruimtes. De commissie stelt tijdens de rondgang vast dat er in het lokaal voldoende computerfaciliteiten en projectiemogelijkheden zijn. In een aanpalende ruimte is ook een bureel ingericht. Om de luchtkwaliteit in het lokaal te verbeteren werd in het verleden geïnvesteerd in een verluchtingssysteem. Uit recente metingen die werden uitgevoerd in december 2011 blijkt dat de binnenluchtkwaliteit voldoet aan de normen. De commissie heeft tijdens de gesprekken met lectoren en studenten vastgesteld dat het lokaal toch vaak als te vol wordt ervaren met problemen als geluidshinder en een gevoel van minder goede luchtkwaliteit.

Studenten hebben toegang tot werkplaatsen voor metaal, hout, afgiettechnieken, grafiek, zeefdruk, glaskunst, textiel, video, fotografie, audio, figuurtekenen en print en scan. Het departement beschikt verder over vijf specifieke tekenlokalen die voldoende groot zijn zodat studenten rondom een object kunnen worden geplaatst. Het masterplan voorziet in de verplaatsing en verdere inrichting van de tekenlokalen.

De auditoria met een capaciteit van 70, 120, 180 en 240 plaatsen worden gemeenschappelijk gebruikt met het departement Architectuur. Alle auditoria zijn uitgerust met multimedia-apparatuur.

De studenten hebben beschikking over een cafetaria die wordt beheerd door StuVo (Studentenvoorzieningen) waar zij terecht kunnen voor warme en koude dranken, belegde broodjes, verse soep en fruit. Het masterplan voorziet in een nieuwe cafetaria.

Lectoren beschikken over een eigen studieruimte met twaalf werkplekken, computerfaciliteiten en internetaansluiting.

De commissie stelt vast dat de opleiding sterk investeert in de opvolging van de computerinfrastructuur, zowel in de uitbouw als in het onderhoud. Dat blijkt uit het gebruik van recente en performante toestellen. Er wordt naar gestreefd om computers om de drie jaar te vervangen. Er zijn twee computerlokalen met elk een twintigtal computers, zowel Mac en PC voor het aanleren van computertoepassingen. Het print/scanlokaal is voorzien van twee grootformaat plotters, een A3 scanner en diverse A4 scanners. Het intranet werd volledig vernieuwd met de ingebruikname van sharepoint. Er werd gekozen voor een geïntegreerd intranet met de centrale administratie van de hogeschool.

De opleiding beschikt over een wetenschappelijke kunstbibliotheek met ongeveer 30.000 gedrukte boeken en 500 verschillende tijdschriften met 150 lopende abonnementen waarvan de collectie volgens de commissie is afgestemd op de architecturale en artistieke disciplines en vakgebieden van de departementen. Nieuwe aankopen zijn vooral gericht op moderne en actuele kunst en architectuur. De commissie vernam dat de collectie de afgelopen jaren ook uitgebreid is met publicaties over design, marketing en zakelijke aspecten omtrent het kunstenaarschap. De collectie kan worden geraadpleegd via het LIBIS-bibliotheeknetwerk binnen de associatie K.U. Leuven met uitzondering van de oude collectie die enkel via steekkaarten raadpleegbaar is. De elektronische collectie is ontsloten via de website en geleidelijk aan ook via de Libis-bibliotheekcatalogus. In de bibliotheek zijn tien PC's ter beschikking van de studenten. Tijdens de rondgang was de bibliotheek met een meer beperkte collectie tijdelijk ondergebracht in een andere ruimte als gevolg van de verbouwingswerken. Tijdens de rondgang werd aan de commissie gedemonstreerd op welke manier de bibliotheekdiensten via de website worden bekendgemaakt aan de studenten. De commissie is enthousiast over de hulpmiddelen die worden ingezet voor het bevorderen van de informatie- en onderzoeksvaardigheden. Zo is er bijvoorbeeld een digitale bibliotheek waarin heel wat links naar informatie over kunst en architectuur worden aangeboden.

De atelierruimtes worden gedurende het grootste deel van de week opengesteld voor de studenten. Deze ruimtes vormen op die manier een studielandschap. Ruimtes met mogelijke veiligheidsrisico's zoals bepaalde werkplaatsen worden enkel opengesteld als er een lector of werkplaatsverantwoordelijke aanwezig is.

De commissie heeft tijdens de rondgang vastgesteld dat in de gebouwen heel wat niveauverschillen en trappen aanwezig zijn. De commissie maakt zich wat zorgen over de efficiëntie van de toegankelijkheid van de verschillende ruimtes voor mindervaliden.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt om het masterplan uit te voeren zoals gepland. Zij stelt de opleiding voor om met betrekking tot het masterplan actieplan en tijdslijn concreet vast te leggen.

Zij vraagt bij verbouwingswerken voldoende aandacht voor efficiënte toegankelijkheid voor mindervaliden.

Facet 4.2 Studiebegeleiding

Beoordelingscriteria:

- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten zijn adequaat met het oog op de studievoortgang.
- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt vast dat de opleiding adequaat informatie verstrekt aan de laatstejaarsstudenten secundair onderwijs en dit via verschillende kanalen: brochures, de website, een jaarlijkse voorlichtingsbijeenkomst voor medewerkers van de Centra voor Leerlingenbegeleiding en het beantwoorden van individuele informatieaanvragen. Tijdens het tweede semester worden twee open atelierdagen ingericht voor kandidaat-studenten en hun ouders. Daarnaast is er nog een eindejaarstentoonstelling van de werken van de studenten.

Nieuwe studenten krijgen via introductiedagen informatie over het verloop van het academiejaar, de onderwijs- en examenregeling, de dienst StuVo, de ombudsdienst, de trajectbegeleiding ... De commissie stelt vast dat de studiegids voor alle studenten via intranet beschikbaar is en dat deze informatie bevat over de verschillende opleidingsonderdelen en de bijhorende eindcompetenties, de algemene begin- en eindcompetenties van de opleiding, de onderwijs- en examenregeling en het juryreglement.

Studenten die geen modeltraject volgen worden in eerste instantie geïnformeerd door de dienst Studiebegeleiding. Deze verwijst indien nodig door naar de trajectbegeleiders of de assessmentcommissie voor de behandeling van hun aanvraag.

Tijdens de opleiding vinden studenten quasi al de nodige informatie op het intranet. Er is ook een rubriek met dringende berichten waar bijvoorbeeld wijzigingen in het lesrooster worden meegedeeld. De opleiding is in 2010 gestart met de implementatie van Sharepoint ten behoeve van de lectoren. Voor de studenten wordt Toledo als leerplatform en als intranet gebruikt. Tijdens de gesprekken met de studenten heeft de commissie vastgesteld dat zij weinig gebruik maken van Toledo. Wel functioneren parallelle informatiekkanalen als Facebook voor het doorgeven van informatie.

Studenten kunnen in de loop van de eerste en de tweede opleidingsfase nog worden geheroriënteerd naar een andere studio. Voorafgaand is er steeds een gesprek met de lectoren van de huidige en de nieuwe studio. Hun advies wordt voorgelegd aan het departementshoofd die de uiteindelijke beslissing neemt.

De commissie heeft tijdens de gesprekken met studenten vastgesteld dat de intensieve begeleiding tijdens het atelier en de studio's studenten de kans biedt om hun problemen te melden aan de lectoren. Lectoren kunnen ook vrij vroeg problemen signaleren en eventueel helpen zoeken naar gepaste hulp. Verder is de commissie van mening dat er een goed uitgebouwde dienst Studiebegeleiding is die naast de trajectbegeleiding en de studentenadministratie bestaat uit verschillende andere voorzieningen.

COACH stelt zich tot doel de studenten met specifieke studieproblemen in de theoretische vakken gedurende hun hele traject te begeleiden bijvoorbeeld door ondersteuning te bieden bij planning en oefening. Er zijn twee coaches aangesteld voor de opleiding; één van hen is ook trajectbegeleider. Naast individuele hulp worden ook trainingen in groep georganiseerd bijvoorbeeld met betrekking tot spreken voor een groep en het presenteren van eigen werk. Deze trainingen worden intern georganiseerd voor kleine groepen.

Voor studenten met een functiebeperking is er de voorziening Extra die hen begeleidt bij het aanvragen van het statuut "student met functiebeperking" dat individueel recht geeft op bepaalde onderwijs- en examenfaciliteiten zoals bijvoorbeeld het spreiden van examens, inzetten van doventolk, als eerste mogen voorstellen aan een

jury,... De commissie stelt vast dat het departement veel aandacht heeft voor problemen van dyslexie en autisme die vaker voorkomen bij creatieve mensen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de functionaris in het aanspreekpunt een tweejarige opleiding volgt met betrekking tot autisme spectrum stoornissen.

Sinds 2009-2010 kan de student bij taalproblemen beroep doen op SOS-Taal die individuele begeleiding geeft bij schriftelijke en mondelinge communicatie zoals bijvoorbeeld het schrijven van papers.

Sinds 2004-2005 is de ombudsdienst het hele jaar beschikbaar.

De dienst StuVo werkt voor de departementen Beeldende kunst en Architectuur. Ze geeft informatie aan studenten bijvoorbeeld in verband met psychosociale, financiële en sociaal-juridische problemen.

De dienst internationalisering werkt uitsluitend voor het departement Beeldende kunst. Ze organiseert de uitwisseling en begeleidt de studenten die deelnemen aan de uitwisseling. De dienst internationalisering werkt volgens welbepaalde procedures voor de inkomende en uitgaande Erasmusstudenten. De dienst beschikt over een goed uitgewerkte informatiebrochure.

De commissie stelt vast dat de opleiding een breed scala biedt aan middelen voor de begeleiding van studenten. Er is een samenhangende visie op studiebegeleiding en een goede synergie tussen de verschillende vormen. De commissie stelt een grote gedrevenheid vast van de betrokken personeelsleden.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Oordeel over onderwerp 4, voorzieningen: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 4.1, materiële voorzieningen:	voldoende
facet 4.2, studiebegeleiding:	goed

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1 Evaluatie resultaten

Beoordelingscriterium:

- De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt vast dat binnen de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst wordt gebruik gemaakt van Prose, een aangepaste versie van het EFQM model (European Foundation for Quality Management). Prose reikt instrumenten aan om sterktes en zwaktes systematisch in beeld te brengen, evoluties vast te stellen en een kwaliteitsplan op te maken.

Sinds 2009 is de departementale dienst kwaliteitszorg en onderwijsontwikkeling opgesplitst in een dienst kwaliteitszorg en een dienst onderwijs. Het organiseren van bevestigingen die te maken hebben met het curriculum gebeurt door de dienst kwaliteitszorg. Voor- en nabespreking vinden plaats in de departementale dienst onderwijskwaliteitszorg. Staf en POC's van alle opleidingen worden betrokken bij de bespreking van de resultaten en het formuleren van advies. De Departementale Raad evalueert het beleid en formuleert adviezen. De dienst kwaliteitszorg staat ook in voor de externe waarneming bij de artistieke toelatingsproef en zorgt voor de signalering van de aandachtspunten uit de verslagen aan de betrokken personen.

De commissie heeft tijdens de gesprekken met lectoren en verantwoordelijken voor kwaliteitszorg vastgesteld dat de zorg voor kwaliteit deel uitmaakt van het werken en denken van alle personeelsleden. De kwaliteitszorg bij Sint-Lucas wordt onder andere gekenmerkt door het bevorderen van het draagvlak voor en betrokkenheid bij kwaliteitszorg, het communiceren over de doelstellingen van de kwaliteitszorg en het organiseren van een evenwichtig aantal bevestigingen.

Bevestigingen van de studententevredenheid onder andere in verband met leermateriaal, evaluaties, lesgevend personeel, curriculum, studie- en studentenbegeleiding ... werden georganiseerd in 2005 en 2009. De semesterindeling werd specifiek bevestigd in 2006 en 2007 naar aanleiding van doorgevoerde veranderingen waarbij de atelieruren in het tweede semester werden geconcentreerd. Studietijdmetingen werden uitgevoerd bij studenten in de tweede opleidingsfase van 2006-2007 en 2008-2009.

Afgestudeerden werden bevestigd over hun tevredenheid in verband met de opleiding in 2002 (drie jaar en zes jaar geleden afgestudeerd) en in 2007 (één jaar en drie jaar geleden afgestudeerd). In 2010 was er een kleine bevestiging van afgestudeerden in 2008-2009 in verband met de tewerkstelling.

Vanaf 2006 is er een systematische analyse van kernprocessen, beleid en randvoorwaarden met behulp van Prose. Daarnaast maakt de opleiding ook gebruik van instrumenten als Metis voor online studietijdmetingen en Evadoc, een evaluatie-instrument voor theori docenten. Er werden aangepaste evaluatiedocumenten ontwikkeld voor Architectuur (EvataA) en de ateliers van Beeldende Kunsten (EvataB). Met EvataB en Evadoc kunnen docenten door op eigen initiatief hun eigen studenten te bevestiggen informatie verkrijgen over verschillende facetten in hun functioneren als docent. Er worden statistieken bijgehouden in verband met de toelatingsproef en de in- en uitstroom.

In 2009 werden de lectoren bevestigd over visie, beleid, personeelsbeleid, infrastructuur en ondersteunende diensten.

Naast de formele bevestigingen worden ook gesprekken georganiseerd bijvoorbeeld in het kader van de invulling van het theoretische luik, zo vernam de commissie. In dit kader geven lectoren ook feedback op de syllabi van collega's.

De commissie heeft met genoeg vastgesteld dat de opleiding wordt gekenmerkt door een heel hechte samenwerking en communicatie tussen alle betrokken groepen waaronder ook de studenten. Dit zorgt voor een informele vorm van evaluatie die continu gebeurt en voor aanpassing zorgt. Dit verklaart volgens de commissie waarschijnlijk en zeker gedeeltelijk de lage respons op meer structurele evaluaties. De commissie adviseert de opleiding met betrekking tot de evaluatie van resultaten op hetzelfde niveau te blijven doorwerken.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 5.2 Maatregelen tot verbetering

Beoordelingscriterium:

- De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: excellent

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt vast dat er niet alleen op regelmatige basis bevestigingen worden georganiseerd, maar de resultaten daarvan worden ook effectief gebruikt voor het opzetten van verbetermaatregelen. De commissie zag en hoorde verschillende realisaties. Uit de studentenbevestiging van 2009 bleek onder andere dat de syllabi een aandachtspunt waren en dat de studenten weinig vertrouwd waren met de studentenraad. In 2009 is de opleiding gestart met het organiseren van feedback door lectoren op elkaars syllabi volgens een bepaald sjabloon. In 2009-2010 waren er hernieuwde acties om studenten te motiveren om deel te nemen aan de studentenparticipatieraad. Uit de resultaten van de bevestiging over de semesterindeling bleek dat studenten en vooral lectoren ontevreden waren over de spreiding van de atelieruren. Als gevolg werd de semesterindeling aangepast en werden de atelieruren gelijkmatiger verspreid over het opleidingsjaar. Uit de resultaten van de tevredenheidsmeting bij de afgestudeerden in 2007 bleek dat men minder tevreden was over de technische scholing. De opleiding nam actie en bouwde de technische scholing verder uit. Uit de observaties bij de artistieke toelatingsproeven door de dienst kwaliteitszorg bleek een gebrek aan uniformiteit tussen de verschillende ateliers. Als actie werd de opzet van de artistieke toelatingsproef uniform gemaakt. Uit de meting van de docententevredenheid in 2009 bleek onder andere dat de communicatie en de bekendheid met de werking van de verschillende diensten een aandachtspunt was. Als acties werden onder andere de website en het intranet vernieuwd.

Op vlak van onderwijsuitvoering werden door de opleiding heel wat verbeteringen doorgevoerd, zo vernam de commissie. Zo werd bijvoorbeeld een studio Still opgericht, werd het theoretisch luik herzien en wordt nu in het curriculum meer aandacht besteed aan de voorbereiding op de arbeidsmarkt door de verdere evolutie van de technische scholing. De vormingsmogelijkheden voor het personeel werden uitgebreid onder andere door het vormingsaanbod vanuit de associatie KULeuven en de interne organisatie van trainingen zoals PDF, Toledo ... Sinds 2009-2010 is er een aparte dienst onderwijs; de nieuwe medewerker realiseert nu meer expertise met betrekking tot de competentiegerichte benadering van het onderwijs.

De commissie stelt met grote tevredenheid vast dat ook de aandachtspunten uit de visitatie van 2003 grondig werden aangepakt. Op vlak van beleid en kwaliteitszorg wordt het personeel gemotiveerd om een staffunctie op te nemen door een aanpassing van de structuur van de overlegplatforms waarbij wordt gewerkt met een jaarlijks wisselende voorzitter. Verder werden ook de evaluatie-instrumenten EvatelB en Evadoc geïmplementeerd. Op vlak van personeel werden specifieke acties ondernomen voor de nascholing en begeleiding van beginnende docenten. Zo worden er voor hen onder andere bijeenkomsten en interne vormingen georganiseerd naar behoefte. Het aanbod voor onderwijskundige professionalisering is uitgebreid naar alle lectoren. Op vlak van infrastructuur werd sedert 2003 de ICT-infrastructuur sterk uitgebreid. Qua werkveldervaring werd de stagebegeleiding sterk uitgebreid. Zo worden studenten nu bijvoorbeeld beter ondersteund bij het zoeken naar een stageplaats en werd het aantal beschikbare stageplaatsen uitgebreid. De decretale opdracht met betrekking tot maatschappelijke dienstverlening wordt de laatste jaren intensiever opgepakt. Voorbeelden hiervan zijn de initiatieven binnen de studio's. Ook onderzoek in de vorm van PWO heeft nu een duidelijke plaats gekregen in de opleiding.

De commissie heeft tijdens de gesprekken en op basis van de aangeleverde informatie vastgesteld dat de opleiding in hoge mate aandacht besteedt aan mogelijke verbeterpunten door acties te ondernemen en verder door herevaluatie de effecten van deze acties na te gaan. De PDCA (Plan Do Check Act) wordt in veel gevallen doorlopen. Verder stelt de commissie vast dat er ook op vlak van kwaliteitszorg en maatregelen tot verbetering een sterke betrokkenheid is van de personeelsleden. De commissie vraagt de feedback te blijven handhaven in functie van mogelijke verbeteringsmaatregelen.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 5.3 Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

Beoordelingscriterium:

- Bij de interne kwaliteitszorg zijn medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Zoals al vermeld was de studentenparticipatie aan de decretaal voorziene overlegorganen beperkt. Sinds 2009-2010 functioneert een geheel vernieuwde studentenparticipatieraad die studenten afvaardigt naar de permanente onderwijscommissie, de departementale raad, de Stuvo-raad en de departementale cel onderwijsontwikkeling. Alle studenten kunnen de resultaten van bevestigingen inzien via het intranet. Daarnaast worden resultaten ook verspreid via affiches. De commissie stelt aan de hand van de gesprekken met de studenten vast dat zij zich gehoord voelen en voldoende participatiemogelijkheden ervaren.

Het personeel wordt betrokken bij de kwaliteitszorg via info-bijeenkomsten, aankondigingen van resultaten van bevestigingen, deelname aan de departementale cel onderwijsontwikkeling en Prose-werkgroepen.

Het beroepenveld is vertegenwoordigd via externe juryleden en gastdocenten. Afgestudeerden en andere mensen uit het werkveld zijn nauw betrokken bij de herziening van eindcompetenties. Alumni worden ook op regelmatige basis bevestigd. Tijdens de gesprekken met het werkveld heeft de commissie vastgesteld dat er bij het werkveld een grote bereidheid bestaat tot het geven van feedback aan de opleiding. Dit betekent impliciet de

erkenning van Sint Lucas' expertise als vormingsinstituut. De commissie meent dat de opleiding hiervan nog gericht gebruik kan maken.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt de opleiding bijgevolg aan nog gericht gebruik te maken van de bereidheid van het werkveld voor het geven van feedback.

Oordeel over onderwerp 5, interne kwaliteitszorg: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 5.1, evaluatie resultaten:	goed
facet 5.2, maatregelen tot verbetering:	excellent
facet 5.3, betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld:	voldoende

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 6 Resultaten

Facet 6.1 Gerealiseerd niveau

Beoordelingscriterium:

- De gerealiseerde eindkwalificaties zijn in overeenstemming met de nagestreefde competenties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Uit de stage-evaluaties blijkt dat de stagementoren in sterke mate tevreden zijn van de studenten die bij hen stage komen doen. Zo worden bijvoorbeeld gedrevenheid, flexibiliteit, zelfstandigheid, technische vaardigheid geprezen als kenmerken voor de stagiairs. Uit bevragingen blijkt dat 10% van de studenten kan terugkomen op hun stageplaats hetzij als jobstudent of als volwaardige job. Veel studenten krijgen een eerste job aangeboden op hun stageplaats. Dit werd ook tijdens de gesprekken van de commissie met de stagementoren bevestigd.

De eindejaarstentoonstelling wordt regelmatig bezocht door afgestudeerden waarbij zij laten weten dat de kwaliteit van de bachelorproef nog verder toeneemt. De commissie heeft een selectie van eindwerken bestudeerd en stelt vast dat de kwaliteit overeenstemt met het niveau van een professioneel gerichte bachelor. De commissie stelt wel vast dat in sommige eindwerken veel taalfouten voorkomen. De commissie vraagt hiervoor verdere aandacht. In de sector van reclame worden regelmatig wedstrijden georganiseerd en dikwijls behoren studenten of afgestudeerden tot de laureaten. In 2010 ontving Sint-Lucas Gent zelfs een prijs omwille van het grote aantal nominaties. Volgens de commissie is dit een bijkomend bewijs van de kwaliteit van de opleiding.

Uit de bevraging van de afgestudeerden die werd georganiseerd in 2010 blijkt dat 13 van de 22 studenten die reageerden verder studeren. Zes studenten zijn bij Sint-Lucas het schakelprogramma gestart zodat ze kunnen instromen in Grafisch ontwerp. Eén student volgt het postgraduaat Packaging Design en zes anderen zijn een opleiding gestart in een andere school: Foto, Grafisch ontwerp, Reclame, Illustratie en Sociaal werk. Slechts één student gaf aan nog geen job te hebben gevonden. De overige studenten hebben een job gevonden die aansluit bij hun opleiding. Ze werken als grafisch vormgever, copywriter, webdesigner ... In 2007 werd een meer omvangrijke bevraging georganiseerd van de afgestudeerden uit 2004 en 2006; er namen respectievelijk 37 en 19 studenten aan deel. Van de studenten die drie jaar voor de bevraging zijn afgestudeerd heeft bijna drie kwart een job gevonden die aansluit bij hun opleiding. Uit de bevraging van 2007 blijkt dat het merendeel opnieuw voor de gevolgde opleiding zou kiezen. Benoemde aandachtspunten betroffen de technische scholing, de voorbereiding op de arbeidsmarkt en de mogelijkheden voor internationalisering. De commissie stelt vast dat de opleiding intussen aan deze aandachtspunten heeft gewerkt.

Uit de resultaten met betrekking tot internationalisering blijkt dat zowel de studenten- als docentenmobiliteit beperkt is, alhoewel de studentenmobiliteit de laatste jaren gestegen is. In 2007-2008, 2008-2009 en 2009-2010 waren er respectievelijk twee, vijf en drie uitgaande studenten en geen enkele inkomende student. In 2010-2011 en 2011-2012 was er een duidelijke stijging van de studentenmobiliteit met respectievelijk tien en negen uitgaande studenten. Het aantal inkomende studenten blijft laag met twee studenten in 2010-2011 en één student in 2011-2012. De opleiding schrijft dit toe aan de aanwezigheid van een academische opleiding op dezelfde campus.

In 2007-2008, 2008-2009 en 2009-2010 waren geen inkomende noch uitgaande docenten. Er waren wel studiebezoeken aan de Nottingham Trent University en Buckinghamshire New University met het oog op toekomstige uitwisselingen. In 2010-2011 en 2011-2012 waren er respectievelijk twee en vier uitgaande docenten. De commissie vraagt blijvende aandacht voor de docentenmobiliteit.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie dringt aan op verdere acties voor de docentenmobiliteit.

Zij vraagt aandacht voor de kwaliteit van het schriftelijk rapporteren door studenten.

Facet 6.2 Onderwijsrendement

Beoordelingscriteria:

- Voor het onderwijsrendement zijn streefcijfers geformuleerd in vergelijking met relevante andere opleidingen.
- Het onderwijsrendement voldoet aan deze streefcijfers.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Vlaanderen heeft actueel nog geen traditie in het verzamelen van slaagcijfers per studiegebied en/of opleiding over de jaren heen. Noch hun evolutie in de tijd, noch die in de ruimte (situaties per opleiding of studiegebied) zijn in de voorbije jaren systematisch opgevolgd. Mede daardoor kan deze voor Vlaanderen unieke opleiding op dit moment geen streefcijfers formuleren op basis van een vergelijking met wat zich momenteel in relevante andere opleidingen zou voordoen.

De opleiding streeft naar een gemiddelde van 50% geslaagden in de eerste opleidingsfase. Dit streefcijfer wordt doorgaans gehaald. Uit de slaagcijfers van 2004-2005 blijkt dat in de eerste, de tweede en de derde opleidingsfase respectievelijk ongeveer 60%, 65% en 88% slaagt. Uit de cijfers van 2005-2006 blijkt gemiddeld 70% van de studenten uit de derde opleidingsfase 100% van de opgenomen studiepunten te behalen. In de tweede opleidingsfase slaagt ongeveer 75% tot 80% voor 75% tot 100% van de opgenomen studiepunten.

Op basis van de beschikbare gegevens stelt de commissie een doorstroomtijd vast van drie jaar en vier maanden. 75% behaalt het diploma binnen de drie jaar. Bij de twee andere professioneel gerichte bacheloropleidingen van de hogeschool - Interieurvormgeving en Film-Tv-video - bedraagt de gemiddelde studieduur respectievelijk drie jaar en vijf maanden en drie jaar en zes maanden. De cijfers liggen dus in dezelfde lijn.

De commissie verneemt dat er exitgesprekken georganiseerd worden door de studentenadministratie. Uit de resultaten blijkt dat stopzettingen veelal gebeuren om persoonlijke, niet schoolgebonden redenen zoals foutieve keuzes door zich te weinig te informeren, het gebrek aan motivatie ... De opleiding zag geen redenen om tot acties over te gaan.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt aan er bij de bevoegde instantie op aan te dringen publicatie van slaagcijfers terug op te nemen.

Oordeel over onderwerp 6, resultaten: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 6.1, gerealiseerd niveau: goed

facet 6.2, onderwijsrendement: goed

is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Globaal oordeel

De visitatiecommissie baseerde haar oordeel en motivering op de volgende bronnen:

- het zelfevaluatie rapport van de opleiding en de bijhorende bijlagen,
- de gevoerde gesprekken met de betrokkenen,
- de documenten ter inzage tijdens het bezoek,
- de opgevraagde documenten,
- de reactie van de opleiding op het opleidingsrapport.

De commissie was aangenaam verrast door het zorgvuldig opgemaakte ZER én de wijze waarop dit gezien de inmiddels verstreken (tussen)tijd bleek geactualiseerd. Zo bleek de opleiding in deze tijdspanne opvallend geëvolueerd in positieve richting. Het bewijst de dynamiek waarmee in de voorbije periode is gewerkt. Deze dient – en dit is de nadrukkelijke wens van de commissie – gecontinueerd.

Op basis van de oordelen over:

onderwerp 1, niveau en oriëntatie:	voldoende
onderwerp 2, programma:	voldoende
onderwerp 3, personeel:	voldoende
onderwerp 4, voorzieningen:	voldoende
onderwerp 5, interne kwaliteitszorg:	voldoende
onderwerp 6, resultaten:	voldoende

is de commissie van mening dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen in de opleiding aanwezig zijn.

Overzichtstabel van de oordelen

	score facet	score onderwerp
Onderwerp 1: Doelstellingen van de opleiding		voldoende
Facet 1.1: Niveau en oriëntatie	goed	
Facet 1.2: Domeinspecifieke eisen	goed	
Onderwerp 2: Programma		voldoende
Facet 2.1: Relatie doelstelling en inhoud	goed	
Facet 2.2: Eisen professionele gerichtheid	goed	
Facet 2.3: Samenhang	goed	
Facet 2.4: Studieomvang	oké	
Facet 2.5: Studietijd	voldoende	
Facet 2.6: Afstemming vormgeving en inhoud	goed	
Facet 2.7: Beoordeling en toetsing	goed	
Facet 2.8: Masterproef	n.v.t.	
Facet 2.9: Toelatingsvoorwaarden	voldoende	
Onderwerp 3: Inzet van personeel		voldoende
Facet 3.1: Kwaliteit personeel	goed	
Facet 3.2: Eisen professionele gerichtheid	goed	
Facet 3.3: Kwantiteit personeel	goed	
Onderwerp 4: Voorzieningen		voldoende
Facet 4.1: Materiële voorzieningen	voldoende	
Facet 4.2: Studiebegeleiding	goed	
Onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg		voldoende
Facet 5.1: Evaluatie resultaten	goed	
Facet 5.2: Maatregelen tot verbetering	excellent	
Facet 5.3: Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	voldoende	
Onderwerp 6: Resultaten		voldoende
Facet 6.1: Gerealiseerd niveau	goed	
Facet 6.2: Onderwijsrendement	goed	

De oordelen zijn van toepassing voor:

W&K Hogeschool voor Wetenschap & Kunst

- professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving

bijlage 1 curriculum vitae van de commissieleden

Ruth Decorte

(1987) behaalde het diploma van bachelor secundair onderwijs aan de Arteveldehogeschool en volgt momenteel de professioneel gerichte bacheloropleiding industrieel productontwerp aan de Hogeschool West-Vlaanderen. Zij heeft ervaring als studentenvertegenwoordiger in de participatieraad en de algemene studentenraad.

Patrick De Grande

(1965), studeerde Beeldende kunsten aan Sint-Lucas. Na enkele jaren als vormgever/boekarchitect te hebben gewerkt, stapte hij mee in het verpakkingsdesign bureau 'Quatre Mains' waar hij nu zaakvoerder en creatief directeur is. Hij is voorzitter van de adviesraad bij het postgradaat Packaging design en is gastdocent bij de opleiding Verpakkingstechnologie. Hij is lid van de European Packaging Design Association, epda.

Piet J. Janssen

(1934) is doctor in de psychologie en was gewoon hoogleraar aan de KULeuven, faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen. In zijn wetenschappelijk onderzoek specialiseerde hij zich in (school)psychologische aspecten van hoger onderwijs (predictie van studiesucces na afloop van het secundair onderwijs m.i.v. keuzebegeleiding van abiturienten op hun weg naar hoger onderwijs, studeergedrag, evaluatie van doceergedrag door studenten en examineren). Sinds 1999 is hij op emeritaat. Hij heeft sedertdien ervaring met visitaties opgebouwd. In het vorige visitatiestelsel was hij onder meer voorzitter van de visitatiecommissie Plastische kunsten, in het huidige visitatiestelsel was hij commissielid bij de visitatie verpleegkunde.

Peter Vandenberghe

(1965) studeerde grafiek aan Sint-Lucas. Hij startte na zijn studies als art director in een paar grafische agentschappen. Daarna startte hij in 1993 met het grafische bureau De Blauwe Peer. Daarin functioneert hij als creatief directeur bij het bepalen van identiteiten van grote en kleine ondernemingen. Hij is gastspreker bij verschillende hogeschoolopleidingen.

Jan Vierstraete

(1954) is germanist van opleiding en startte na zijn studies als account executive bij een fotogravurebedrijf. Van daaruit kwam hij in de reclame terecht. Hij werd managing director van een direct marketing bureau tot hij in 1990 zijn eigen direct marketing bureau BEBOP Direct Creativiteiten oprichtte. Hij is gastspreker bij verschillende hogeschoolopleidingen. Hij is tevens lid van verschillende vakorganisaties zoals de Belgian Direct Marketing Association (BDMA), de Association of Advertisingcompanies (ACC) en de Stichting Marketing. Hij werd in 2009 opgenomen in de Hall of Fame van de BDMA.

Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

Beslissing van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs n.a.v. de aanvraag tot bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissie voor de professionele bacheloropleiding in de beeldende vormgeving in het studiegebied Audiovisuele en beeldende kunst

1. Algemeen

De Erkenningscommissie Hoger Onderwijs ontving op 4 november 2011 (elektronisch) vanwege de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) een aanvraag, gedateerd op 4 november 2011, tot bekrachtiging van de samenstelling van een visitatiecommissie ter beoordeling van de professionele bacheloropleiding in de beeldende vormgeving in het studiegebied Audiovisuele en beeldende kunst.

De Erkenningscommissie dient zich voor dergelijke aanvragen uit te spreken binnen een termijn van 30 dagen na ontvangst ervan. De beoordeling van de aanvraag en de bekrachtiging van de samenstelling betreffen enkel de onafhankelijkheid van de visitatiecommissie.

Het voorgelegde dossier omvat alle nodige informatie.

Bij de visitatie van de opleiding is enkel de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst betrokken.

2. Nazicht van de criteria van onafhankelijkheid, vervat in het besluit van de Erkenningscommissie van 20 oktober 2004.

2.1. Art. 2 – Algemene onafhankelijkheid van de visitatiecommissies

De regels vastgesteld in de “Handleiding onderwijsvisitaties VLIR/VLHORA” die geldt als protocol voor de onderwijsvisitaties georganiseerd ten behoeve van universiteiten en hogescholen, garanderen in voldoende mate de onafhankelijkheid van de werking van de visitatiecommissies tegenover de VLHORA en tegenover de betrokken hogescholen en de opleidingsverantwoordelijken in de verschillende stadia van de visitatie en in de redactie van het verslag.

Art. 3 – Procedurele regels voor de samenstelling van de visitatiecommissie

De procedure voor de samenstelling van visitatiecommissies vastgesteld in de vermelde handleiding voldoet aan de voorwaarden gesteld in het vermelde besluit van de Erkenningscommissie.

Uit de meegedeelde documenten met betrekking tot de raadpleging van de opleidingsverantwoordelijken, de samenstelling van de lijsten van kandidaat-voorzitters, van kandidaat-vakdeskundige leden en van kandidaat-onderwijsdeskundige leden, blijkt dat een ruime raadpleging omtrent mogelijke leden van de visitatiecommissie plaatsvond.

De heer Piet Janssen vermeldt op het curriculum vitae bij de te visiteren hogeschool: ‘visitatiewerk – 2002-2003’. Op de onafhankelijkheidsverklaring wordt verwezen naar een reeds lang verlopen onderzoeksproject (1998-2000).

Gezien de aard en de periode waarin deze activiteiten hebben plaatsgevonden is de Erkenningscommissie van oordeel dat de onafhankelijkheid niet in het gedrang komt.

De heer Jan Vierstraete vermeldt op het curriculum vitae bij de te visiteren hogeschool: 'jurylid – periode niet bijgehouden, meestal academische opleidingen'. De Erkenningscommissie heeft hierover bijkomende inlichtingen gevraagd. Hieruit blijkt dat betrokkene de laatste 6 jaren geen jurylid meer is geweest. Gezien de aard en de periode waarin deze activiteiten hebben plaatsgevonden is de Erkenningscommissie van oordeel dat de onafhankelijkheid niet in het gedrang komt.

De heer Patrick De Grande vermeldt op de onafhankelijkheidsverklaring een adviesfunctie aan Sint-Lucas Gent. Deze hogeschool wordt niet gevisiteerd. Gezien de aard van deze activiteiten is de Erkenningscommissie van oordeel dat de onafhankelijkheid niet in het gedrang komt.

2.2. Art. 4 – Onverenigbaarheden of andere bindingen met te visiteren opleidingen

Er blijken geen eigenlijke onverenigbaarheden aanwezig te zijn in hoofde van de aangeduide leden van de visitatiecommissie.

2.3. Art. 5 – Onafhankelijkheidsverklaringen

Alle leden hebben de onafhankelijkheidsverklaring ondertekend.
De ondertekende onafhankelijkheidsverklaringen zijn aan het dossier toegevoegd.

Conclusie

De Erkenningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissie voor de professionele bacheloropleiding in de beeldende vormgeving in het studiegebied Audiovisuele en beeldende kunst.
De commissie is als volgt samengesteld (Raad van Bestuur VLHORA 4 februari en 28 oktober 2011):

Voorzitter:

Piet Janssen, onderwijsdeskundige

Leden:

Jan Vierstraete, vakdeskundige
Peter Vandenberghe, vakdeskundige
Patrick De Grande, vakdeskundige
Ruth Decorte, studente industrieel productontwerpen aan de HoWest

Brussel, 7 november 2011

2.0. Gaps Bestijs
SECRETARIS

Namens de Erkeningscommissie Hoger Onderwijs,
Prof. Dr. Jaap van Marle,
Voorzitter

bijlage 3 onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving

van de heer / mevrouw Ruth Decorte

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

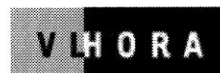
.....

naam: Ruth Decorte

datum: 18/10/2017

handtekening:

OV

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving

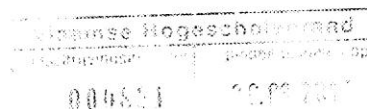
van de heer/mevrouw Ruth Decorte

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accreditere opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Ruth Decorte
 datum: 25/07/2012
 handtekening: [Handwritten Signature]

Vlaamse Hogescholenraad

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving

van de heer / mevrouw PATRICK DE GRANDE

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

HUIDIGE ADVIESFUNCTIE:
VOORZITTER EN LID VAN DE ADVIESRAAD VOOR
DE POST-GRADUAAT PACKAGING DESIGN,
SINT-LUCAS GENT.

naam: PATRICK DE GRANDE

datum: 16/08/11

handtekening:

OV.docx

Vlaamse Hogescholenraad	
inschrijfingsnummer	verrekening op
080943	07.08.2011
De functie is	aan

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving

van de heer / mevrouw Patrick De Graude

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Patrick De Graude

datum: 16/07/2012

handtekening: [Handtekening]

Vlaamse Hogescholenraad	
Bezoekingsnummer	Bezoekingsdatum
000820	20.06.2012
Plaats	

onafhankelijkheidsverklaring**visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding in de Beeldende Vormgeving**van de heer **Piet Janssen**

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

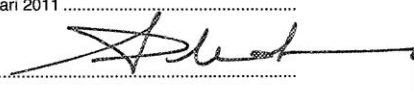
Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

— *medewerker proj. op 'Evaluatie van opleidingsaanbod'*
aan 27/11/2010 1998-2000

naam: Piet Janssen

datum: 27 januari 2011

handtekening:

binnengekomen op	31-01-2011
inschrijvingsnummer	000197
bestemmeling	
opvolging	ja / neen

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving

van de heer / mevrouw PIET J. JANSSEN

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. ~~Zij~~ Hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accreditere opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: PIET J. JANSSEN

datum: 13 juni 2012

handtekening:

Vlaamse Hogescholenraad

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving

van de heer / mevrouw Peter Vandenberghe

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accreditere opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

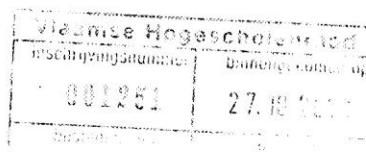
Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

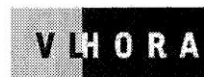
naam: Peter Vandenberghe

datum: 24 oktober 2011

handtekening:

OV.docx

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving

van de heer / mevrouw

Peter Vandenbergh

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accreditere opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam:

Peter Vandenbergh

datum:

12/07/12

handtekening:

PV

Vlaamse Hogescholenraad	
inschrijvingsnummer	datum gekozen op
000818	20.03.2012

OV 2.docx

Vlaamse Hogescholenraad

VLHORA

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professionele bachelor Beeldende vormgeving

van de heer Jan Vierstraete

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....

.....

.....

.....

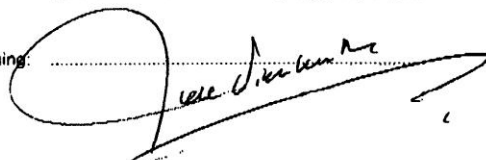
naam:

VIERSTRAETE JAN

datum:

29 08 2011

handtekening:

OA Beeldende vormgeving.doc

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professioneel gerichte bacheloropleiding Beeldende vormgeving

van de heer / mevrouw JAN VIERSTRAETE

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam:

JAN VIERSTRAETE

datum:

13 juli 2012

handtekening:

[Handtekening van Jan Vierstraete]

Vlaamse Hogescholenraad	
registratienummer	registratiedatum
000819	20.03.2011

bijlage 4 bezoekschema

dag 1

12:00 - 13:00	samenkomst in hogeschool en lunch
13:00 - 15:00	inzage documenten
15:00 - 15:30	kennismaking met de algemeen directeur, het departementshoofd
15:30 - 15:45	intern werkoverleg
15:45 - 17:15	opleidingsverantwoordelijken, opstellers ZER en een student betrokken bij het onderwijskundig overleg (onder meer bespreking referentiekader) van de opleiding
17:15 - 17:30	intern werkoverleg
17:30 - 18:15	kwaliteitsverantwoordelijke(n) en verantwoordelijke(n) onderwijsontwikkeling (van de opleidingen, het departement en/of de hogeschool)
18:15 - 18:30	intern werkoverleg
18:30 - 19:15	informeel ontmoetingsmoment
19:30	avondmaaltijd visitatiecommissie

dag 2

9:00 - 9:45	studenten eerste en tweede jaar (max. 12 representatief samengesteld uit de verschillende studiejaar en afstudeerrichtingen, inclusief de studentenvertegenwoordigers)
9:45 - 10:00	intern werkoverleg
10:00 - 10:45	studenten derde jaar (max. 12 representatief samengesteld uit de verschillende studiejaar en afstudeerrichtingen, inclusief de studentenvertegenwoordigers)
10:45 - 11:00	intern werkoverleg
11:00 - 12:30	rondleiding
12:30 - 14:00	middagmaal voor de commissie
14:00 - 14:45	lectoren 1ste en 2de jaar (max. 10 representatief samengesteld)
14:45 - 15:00	intern werkoverleg
15:00 - 15:45	lectoren 3de jaar (max. 10 representatief samengesteld)
15:45 - 17:00	intern werkoverleg
17:00 - 17:45	vertegenwoordigers werkveld (max. 12, gedifferentieerd samengesteld - personen die afgestudeerden in dienst hebben of fungeren als stagementoren en die niet ingeschakeld zijn in het opleidingsprogramma)
17:45 - 18:00	intern werkoverleg
18:00 - 18:45	afgestudeerden (max. 12 uit de drie laatste afstudeerjaar, representatief samengesteld uit de afstudeerrichtingen indien aanwezig)
18:45 - 19:00	intern werkoverleg
19:00	avondmaaltijd commissie

dag 3

9:00 - 9:30	administratief-technisch personeel
9:30 - 9:45	intern werkoverleg
9:45 - 10:30	ombudsperso(n)en, verantwoordelijken studieadvies en -begeleiding
10:30 - 10:45	intern werkoverleg
10:45 - 11:15	verantwoordelijke internationalisering (van de opleiding, het departement en/of de hogeschool)
11:15 - 12:00	stage- en eindwerkbegeleiders
12:00 - 12:30	intern overleg
12:30 - 13:30	middagmaal voor de commissie
13:30 - 14:00	opleidingsverantwoordelijke
14:00 - 15:00	vrij spreekuur
15:00 - 17:00	voorbereiding mondelinge rapportering
17:00	mondelinge rapportering

bijlage 5 lijst van afkortingen en letterwoorden

ABA	academische bacheloropleiding
AKUL	Associatie van de K.U.Leuven
ASO	Algemeen secundair onderwijs
ATP	Administratief en technisch personeel
BAMA	Bachelor Master
BNB	bachelor- na bacheloropleiding
BSO	beroepssecundair onderwijs
BZW	begeleid zelfstandig werk
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
DOC	departementaal onderhandelingscomité
ECTS	European Credit Transfer System
EFQM	European Foundation for Quality Management
EQF	European Qualifications Framework
Erasmus	uitwisselingsprogramma voor studenten in het hoger onderwijs, onderdeel van het Project Socrates van de Europese commissie
Evadoc	studentenenquête voor de beoordeling van onderwijzend personeel
EVC	elders verworven competenties
EVK	eerder verworven kwalificaties
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HOC	Hogeschool onderhandelingscomité
HONIM	Instituut Hoger Onderwijs Imelda, opgegaan in de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst en nu onderdeel van de Hogeschool-Universiteit Brussel
HOR	Hogeronderwijsregister
IAJ	individueel aangepast jaarprogramma
ict	internet- en communicatietechnologie
IKZ	interne kwaliteitszorg
KSO	Kunstsecundair onderwijs

KUL	Katholieke Universiteit Leuven
KZ	(integrale) kwaliteitszorg
MA	masteropleiding
Metis	Een online methodiek voor het achteraf inschatten van de studietijd
NVAO	Nederlands Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	onderwijs en examenreglement
OO	onderwijsontwikkeling
OOP	onderwijsontwikkelingsplan
OP	onderwijzend personeel
PBA	professionele bacheloropleiding
PDCA	letterwoord voor: 'Plan Do Check Act'
PGO	probleemgestuurd onderwijs
PGO	projectgestuurd onderwijs
POC	Permanente onderwijscommissie
PROZA, Prose	Projectgroep Zelfevalautie, een instrument van kwaliteitszorg, kwaliteitsmeting; bevragingssysteem (nu opgegaan in Prose)
PWO	projectmatig wetenschappelijk onderzoek
SID-in	studie- informatiedagen
SOVO	Sociale Voorzieningen, bijvoorbeeld SOVOArte, de dienst voor sociale voorzieningen van De Artevelde Hogeschool
STuVo	Studentenvoorzieningen
Toledo	Digitaal leerplatform
TSO	Technisch secundair onderwijs
VLHORA	Vlaamse Hogescholenraad
VLIR	Vlaamse Interuniversitaire Raad
VLOR	Vlaamse Onderwijsraad
VQF	Vlaams kwalificatie framework
VTE	voltijds equivalenten
VTO	Vorming, Training en Opleiding

W&K, W&K, W&K

Hogeschool voor Wetenschap & Kunst

ZER

zelfevaluatie­rapport

